

Čas zahteva resnost

Krajevni praznik praznujemo kot obletnico osvoboditve kraja leta 1943 in ustanovitve prvega narodnoosvobodilnega odbora na Gorenjskem — dan pozneje.

Prav to revolucionarno izročilo naj bi nas vodilo ves čas k večji zavzetosti v delu družbenopolitičnih organizacij, krajevne samouprave in delovnih organizacij. Revolucionarna misel pa zahteva seveda tudi revolucionarnejši, energičnejši in bolj smotern pristop k razreševanju vprašanj, na katera naletimo v delovnih organizacijah, v kraju. Če se ozremo okrog sebe, v hipu lahko ugotovimo, da smo naredili ogromno, da je večina vsega tega plod naših rok. To je dobro . . .

Toda praznovanje je hkrati priložnost, da ocenimo ta trenutek naše sedanje obnašanje, naš odnos do dela v tem trenutku.

Pojdimo kar od začetka; svet krajevne skupnosti

pogosto ni sklepčen, družbenopolitične organizacije pogosto delujejo slabo in neučinkovito. Povrh tega še neusklajeno, pri čemer imajo osebni pogledi in ožje težnje prevečkrat najvažnejšo vlogo.

Delovni dogovori za razvoj kraja se skorajda kršijo po pravilu. Tiste, ki dosledno izvršujejo dogovorjeno, ostali obravnavajo skorajda posmehljivo.

Vemo, da že dolgo govorimo o oblikovanju centra, kjer naj bi stala blagovnica, pošta, zadaj zdravstveni dom in še marsikaj . . .

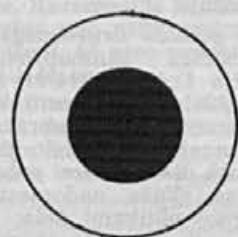
Toda na osnutek zaidalnega načrta centra skorajda ni bilo pripomb, če so bile, je bilo to le v posameznih primerih. Sicer pa se razprav raje ne udeležujemo. Mnogo pogosteje diskutiramo šele potem, ko je razprava že pri kraju . . . Podobno je z izvajanjem. Dogovorimo se, napravimo časovni raspored del in opravil, v zadnjem času celo določimo nosilca.

Potem pa že v kraju vsak zase težimo k svojim interesom, izven kraja pa nas opazujejo in delajo prav tako po svoje.

Takih primerov bi lahko naštevali še več. Kje je odgovornost.

Verjetno v neusklajenem delu, kot sem že omenil, družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v krajevni skupnosti z delovnimi organizacijami. Gre za neodgovoren odnos do dogovarjanja in izvajanja dogovorjenega, če zane-marimo še vse tiste naše drobne napakice, ki nas pogosto odločilno usmerjajo . . .

Torej, tako ne moremo naprej. Zadnjič je nekdo predlagal, da bi objavljali imena tistih, ki se ne udeležujejo sej. Morda bi objavljali imena tudi tistih, ki ne izvršijo dogovorjenega. Ali pa še kaj . . . Revolucionarna tradicija od nas zahteva energičnost, doslednost in tudi večjo odgovornost. N. P.

Zagrebški velesejem

Zagreb je glede na svojo geografsko lego že več kot 3 stoletja prizorišče materialne menjave, ki se je v začetku odvijala v regionalnih in nato preraslo v mednarodne okvire vse do današnjih dni, ko se »Zagrebški jesenski velesejem« uvršča v sam vrh svetovnih sejmskih prireditiv.

Razstavljalci z vseh celin so prikazovali svoje proizvode in poizkušali pridobiti kupce zanje pri nas in drugod po svetu, saj je izbor obiskovalcev pester in možnosti prodaje velike. V času sejma je Zagreb eno samo veliko mravljišče ljudi z vsega sveta.

Splošni vtis sejma, ki se iz leta v leto bistveno ne spreminja, je bil tudi letos enak. Drugi del, to je tisti, ki je v bistvu barometer finančnih in komercialnih tokov, pa je bil to leto veliko slabši in nezanimiv. Pozna se namreč gospodarska nestabilnost in velika kriza, ki vlada na področju zunanje-trgovinske menjave.

Za našo DO so bili najbolj pomembni proizvodi, ki jih je razstavljal tekstilna industrija. Sklenili smo okvirne dogovore za dobavo raznih tekstilov za proizvodnjo apreški in trim obutve. V vsakem primeru zahtevajo proizvajalci tkanin devizno pokritje njihove uvozne substance.

Zaključek k razmišljanju, kaj nam je storiti, če hočemo še naprej poslovati, je jasn: čim večji konvertibilni izvoz, na osnovi katerega nam bo mogoč dostop do potrebnih repromaterialov. Enaka je bila tudi parola sejmske prireditve za vse Jugoslovane — **VEČ IZVAŽATI, MANJ TROSITI IN MANJ UVAŽATI.**

Jože Bogataj

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Ob rob sklepom DS

Delavski sveti TOZD in DSSS so na svojih sejah 30. 9., 1. 10. in 2. 10. 1981 obravnavali pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja Skofja Loka o omejitvah dela po pogodbah o delu ter nadurnega dela in sprejeli naslednje sklepe:

— pobuda družbenega pravobranilca samoupravljanja Skofja Loka št. 444/81 z dne 14. 9. 1981 o nadurnem in pogodbenem delu se obravnava;

— analizira se delo po pogodbah o delu ter predlaga, da se skuša nadomestiti z drugimi oblikami dela;

— nadurno delo je potrebno zmanjšati na najmanjšo možno mero, pri čemer so za to odgovorni vodje sektorjev, ki morajo skupaj z organizatorjem nagrajevanja o tem redno poročati delavskemu svetu na vsaki seji;

— na prvem zboru delavcev je potrebno vse delavce seznaniti s pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja;

— o stališčih delavskega sveta o pobudi DPS je vodja TOZD dolžan obvestiti družbenega pravobranilca samoupravljanja do 31. 10. 1981.

Obravnavali in potrdili so poročilo centralne volilne komisije o izidu referenduma in sprejeli Osnutek predloga statuta in samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD Proizvodnja ter razpisali javno obravnavo za omenjena samoupravna splošna akta od 8. 10. 1981 do 23. 10. 1981. Razpiše se tudi referendum za sprejem navedenih samoupravnih splošnih aktov za 11. 11. 1981.

Zaradi reorganizacije, oziroma organiziranja TOZD Proizvodnja je potrebno uskladiti tudi nekatere osnovne samoupravne akte, kot sta statut in samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD. Pri prvem gre tudi za vsebinske spremembe, medtem ko gre pri samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev le za usklajitev z imenom ter dejavnostjo.

Izvoliti je potrebno tudi nove organe samoupravljanja, zato je bil sprejet sklep, da se razpišejo volitve v delavski svet TOZD Proizvodnja in samoupravno delavsko kontrolo.

Delegati so sprejeli tudi razpis za dodelitev stanovanjskih posojil v letu 1982, ki je bil letos narejen že prej prav zato, da bi lažje izdelali okvirni plan za delitev sredstev v letu 1982, saj bo šele po končanem razpisu znano, koliko bo prosilcev in kakšen bo znesek posojil. Do 24. oktobra morajo vsi prosilci dostaviti

vsaj potrdilo ustrezne ustanove, da so dali vlogo za izdajo dokumentov (lokacijsko in gradbeno dovoljenje). Zadnji rok za dostavo celotne dokumentacije pa je 28. februar 1982.

Razpisa za dodelitev družbeno najemnih stanovanj ni, ker v letu 1982 ne bomo imeli novih stanovanjskih enot. V primeru, da bo kakšna stanovanjska enota izpraznjena, bo razpis objavljen naknadno.

Delavski sveti so potrdili tudi predlog razdelitve stanovanj, s tem, da se stanovanje ne dodeli Hermini Pečelin, ker je bila med tem časom rešena pri stanovanjski skupnosti Skofja Loka in bo dobila solidarnostnega.

O delitvi njenega stanovanja pa bo odločila komisija za delitev sredstev sklada skupne porabe, oz. delavski sveti. Vsi DS so soglasno sprejeli še sklep o nakupu trosobnega stanovanja, ki pa je bilo že upoštevano pri razdelitvi.

Delavski svet TOZD Obutev Žiri je obravnaval še prekinitev samoupravnega sporazuma s Poliksom, in sicer iz naslednjih razlogov:

— od pogodbene količine 50.000 minut dnevnega fonda, smo prišli na manj kot 10.000 minut. Razlog — notranji problemi v šivalnici Poliks;

— koncept proizvodnje je Poliks močno spremenil v svojo lastno proizvodnjo tako, da kapacitete njihove šivalnice zadostujejo komaj potrebam njihove montaže;

— Alpina prav gotovo ni zainteresirana za tako majhnega kooperanta, ker so s tem samo stroški (majhna količina zgornjih delov, izposojanje strojev, rezervnih delov, ipd.).

Glede na navedeno je bil sprejet naslednji sklep: z dnem, ko dobimo od kooperanta Poliks Žiri zadnjo partijo razpisanih gornjih delov, se prekine samoupravni sporazum med Alpino in Poliksom.

S tem pa tudi prenehajo vse obveznosti Alpine do Poliksa: tehnična pomoč, posojanje strojev, repromaterial, rezervni deli, razne mehanične usluge, finančna pomoč, itd.

Delavski svet je odobril še sredstva za ureditev odsesavanja v hali montaže in nabavo kabin za barvanje v višini 1.650.338.— din.

Delavski svet TOZD Prodaja je obravnaval dva zahtevka za varstvo pravice iz delovnega razmerja; v enem primeru je sprejel sklep, da je zahtevek neutemeljen, v drugem pa ga je vrnil na komisijo za delovna razmerja.

Soglašal je z nakupom prodajalne v Arandelovcu, za vodjo prodajalne v Metliki pa je bil imenovan Branko Müller.

Razpisana so bila prosta dela in naloge prodajalcev v prodajalni Alpina Zagreb V. in Novo mesto.

Delavski svet DSSS pa je sprejel predloge sprememb razvida del oz. nalog in analitičnih ocen nekaterih del oz. nalog v DSSS in razpisal prosta dela in naloge »vodenje splošno organizacijskega sektorja«.

Delavski svet TOZD Plasti-ka je sprejel še sklep, da se zaradi postopnega ukinjanja proizvodnje poliuretanskih izdelkov, preneha obračunavati stimulacija za prihranek materiala oddelka 740.

Imenoval je tudi komisijo za licitacijo in ocenitev strojev v sestavi: Marijan Bogataj, Anton Zibert, Stanko Mrlak, Stefan Gluhododov in Roman Berčič.

Na delavskem svetu delovne organizacije je bil sprejet samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti otroškega varstva Skofja Loka in Samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti socialnega skrbstva Skofja Loka.

Sprejeli so še dopolnitev Pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih, delovni obleki in obutvi s tem, da se da v javno razpravo naslednje spremembe in dopolnitve:

1. Doda se nov 14. a člen, ki se glasi:

»V primerih, ko se pri delu delovna obleka ali delovna obutev, oziroma osebno zaščitno sredstvo močno poškoduje, tako, da ne more več služiti svojemu namenu do izteka roka uporabnosti, ki je določen s pravilnikom, je vodja oddelka zadolžen, da napravi komisijski zapisnik in da predlog za nabavo novega.

2. Spremeni se seznam sredstev za osebno varstvo, delovno obleko in obutev:

— skladiščnikom v skladišču gotovih izdelkov se odobri nabava delovnih čevljev. Rok uporabe je 1 leto;

— na delovnih opravilih skladiščenje materialov ter voznikom viličarja se odobri nabava delovnih hlač. Rok uporabe je 1 leto.

V javno razpravo pa se ne da predlog DS TOZD Prodaja o nabavi ortopedskih čevljev, ker se s tem ne bi rešila problematika delovne obutve kompletno za vse delavce na stoječih delih.

Nazadnje sta direktor in vodja TOZD Obutev seznanila delavce še s katastrofalno izvozno bilanco Jugoslavije, ki močno vpliva tudi na naše poslovanje. Uvoz potrebnega repromateriala je omejen na minimum in odvisen le od fizičnega izvoza. Delegati so bili obveščeni kako v delovni organizaciji rešujemo te probleme.

A. K.

Srečanje predsednikov OO Zveze sindikatov Poljanske doline

V torek, 22. septembra, so se v sindikalni dvorani zbrali predsedniki osnovnih organizacij iz Poljanske doline. Obravnavali so polletno gospodarjenje v delovnih organizacijah.

Beseda je tekla tudi o pripravah na III. konferenco zveze sindikatov Slovenije in izvajanje resolucije

III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, saj moramo poskrbeti, da kongres ne bi bil samemu sebi namen.

Da bi resolucijo lahko konkretizirali, so poleg sindikalnih delavcev zlasti odgovorne druge družbenopolitične organizacije in poslovodne strukture.

O nadaljnem delu sindikalne organizacije so razpravljali tudi predsedniki osnovnih organizacij zveze sindikatov

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Poslovodska konferenca

Poslovodska konferenca je bila letos od 8. do 12. septembra v Golf hotelu na Bledu. Te dni je vladal tu še vedno močan turistični vrvež, tako da so naši delavci TOZD Prodaja imeli nekaj težav z nastanitvijo, oz. z delovnimi prostori. Za razliko od prejšnjih let, so stanovali kar v več hotelih, kar je seveda nekoliko neprijetno. Običajno je vodstvu konference uspelo, da so vsi sodelujoči stanovali v istem hotelu, kjer je potekala konferenca. Tako se izgubi manj časa, ustvari se večje sožitje in sodelovanje. Letos je bilo drugače. Rezervacija je bila sicer pravočasna, vendar so vodstva hotelov pač zainteresirana za večje skupine gostov, tako so naše ljudi, ki niso predstavljali večje skupine, razporedili, kjer je bil še prostor.

Menim, da bi v prihodnje morali zanesljiveje zagotoviti enotno nastanitev, da bi se izognili že omenjenim nevšečnostim, pa tudi zaradi cen v hotelih, ki so seveda različne. Torej, udeleženci konference letos niso imeli enakih stroškov.

Konferenco je vodil vodja maloprodane mreže Ivan Capuder, ki je po kratkem uvodu predal besedo vodji TOZD Prodaja Bojanu Starmanu, ki je ocenil poslovanje v maloprodajni mreži v prvih sedmih, osmih mesecih.

Menil je, da ne moremo biti povsem zadovoljni z rezultati poslovanja v prodaji. Izvoz smo sicer povečali za 253 %, toda povečini na vzhodno tržišče (kliring), kar je seveda mnogo slabše kot če bi prodali za konvertibilno valuto. Povečali so se tudi materialni stroški in to kar za 56 %, medtem ko se je promet povečal za 11 % v primerjavi s planom in 26 % v primerjavi s istim obdobjem lani. Razumljivo je, da je tako dohodek manjši, kar vpliva tudi na akumulacijo po delavcu. Zaskrbljujoče je dejstvo, da so rezultati v mreži slabši v primerjavi s Pekom in Planiko. V Alpini je akumulacija na delavca manjša za 39 %, v Planiki pa se je povečala za 48 % in v Peku za 57 %.

Po količini smo prodajo povečali za 6 %, po vrednosti pa za 26 %. Zalag v tovarni ni bilo, prav tako so nizke zaloge v prodajalnah.

V nadaljevanju so spregovorili še Silva Pivk, ki je ocenila prodajo naše obutve in

Konferenco je vodil vodja MPM Ivan Capuder

tujih dobaviteljev, Stane Čar, ki je razložil položaj v odpremi in Tone Klemenčič z razlago modnih tendenc v svetu in predstavil nove kolekcije. Silva Pivk je med drugim omenila, da je sedanje razmerje prodaje v MPM 60:40 v korist drugih dobaviteljev, torej je Alpinine obutve že manj kot polovica. To razmerje se zmanjšuje v vseh zadnjih petih letih. Vendar je to razumljivo, ker ne moremo delati vsega, potrošniki pa so zelo različni in imajo zato tudi različne želje.

Domača obutev se običajno prodaja tudi nekoliko slabše, na primer prodaja v juliju je bila nekoliko slabša (66 %), tuja pa 74 %. Vemo tudi, da

(Nadaljevanje na 4. strani)

Delo konference se je začelo z uvodnimi besedami ključnih ljudi v TOZD Prodaja, ki so ocenili delo v preteklosti

Odločali smo o združitvi temeljnih organizacij

Referendum uspel

17. septembra so delavci TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vsa, TOZD Plastika Žiri in tehnični sektor na referendumu potrdili sklepe zborov delavcev, in sicer:

1. Organizira se TOZD Proizvodnja, n. sol. o. s sedežem: Stara vas 23, Žiri
2. Dejavnost bo:
 - izdelovanje vseh vrst obutve
 - Stranska dejavnost bo:
 - izdelava sestavnih delov obutve
 - izdelava izdelkov iz plastičnih mas
 - izdelava orodij za izdelke iz plastičnih mas
 - izdelava strojev
 - prodaja repromaterialov — rezervnih delov
 - prevoz blaga za sebe in prevoz naših proizvodov za druge
 - izvajanje investicijske dejavnosti za sebe

Z oblikovanjem TOZD Proizvodnja pričakujemo boljšo organizacijo in usklajevanje dela, večjo specializacijo dela v razvojno-pripravljalnih službah in kasneje v proizvodnji, tesnejšo povezavo razvojno-pripravljalnih služb s proizvodnjo, poenostavitev poslovanja, zmanjšanje nekaterih stroškov in zmanjšanje režije.

Da pa ne bo okrnjen proces samoupravnega odločanja, moramo zagotoviti, da bo v delavskem svetu TOZD Proizvodnja zadostno število delegatov delavcev iz vseh delov delovnega procesa. Še poseben pomen pa bodo morale odigrati samoupravne delovne skupine, oziroma potrebno bo zagotoviti učinkovito povezavo samoupravne delovne skupine — delegati — delavski svet.

Mišo ČEPLAK

Kako ustvarjamo

(Nadaljevanje s 3. strani)

Alpina dela žensko obutev, kjer je riziko večji, nekaj je težav tudi zaradi materialov, prav tako pa tudi zaradi proizvodnih pomanjkljivosti. Tu di pri tujih dobaviteljih opažamo pri ženski obutvi iste probleme in pomanjkljivosti, medtem ko je pri moški obutvi v tem pogledu boljše. Vemo, da domačo obutev v prodajalnah moramo prodajati, neustrezno obutev dobaviteljev pa lahko zavrnemo.

Najbolje sicer prodajamo pri ženskih nizkih čevljih klasične čevlje, dobro prodajamo tudi obutev za mlade, copate in balerinko. Pri tuji obutvi so najbolj solidni dobavitelji boljše obutev, ki so solidni tako po kakovosti, dogovorjenih rokih, pogodbenih količinah in procentu prodaje. Pri tem bi omenila vse vrste špagaric in moško modno obutev. Tu je nastal celo velik problem, ker zaradi nekaterih sprememb nismo dobili tiste cenene obutev, ki jo najbolj prodajamo, na primer špagarice. Tu mislim na Poliks, ki je zaradi širših interesov začel z izdelavo večjih količin zgornjih delov.

Silva Pivk — vodja domače prodaje

Slabo prodajamo lesene cikle in nekatero drugo obutev, ki jo včasih dobimo prepozno. Težava je tudi v tem, ker veliko naročene obutev nismo dobili. Vsi se pač usmerjajo v izvoz, naše pogodbe in dogovori pa so premalo zanesljivi in obvezujoči. To seveda velja predvsem za sodelovanje maloprodajne mreže in proizvodnje — v vsej poslovni verigi — pa tudi za snovanje trdnjših vezi z vsemi tistimi dejavniki, ki lahko vplivajo na končni poslovni uspeh.

Tone Klemenčič je spregovoril o tendencah v svetu in naši kolekciji. Kot vse kaže bodo letos prevladali nekateri elementi orientalske kulture, Afrike in kitajskih ročnih del. Vodeči slog je sicer športni, obutev ni tako elegantna (po starem klasičnem vzorcu), prevladuje stil učencev in di-

Tone Klemenčič je predstavil tendence v svetu in našo novo kolekcijo

jakov, ki naj bi ga uvedli tudi za starejše, kar velja tudi za oblačenje. V svetu je opaziti poleg orientalske perforacije in raznih ročnih motivov, izredno veliko zlate in srebrne barve. Pete so nižje, robovi podplatov močno poudarjeni in ponekod tudi nazobčani. Oblike kopit se prilagajajo nogi. Prevladuje temna barva do svetlo sive. Pri klasičnih zaprtih čevljih je težišče na takoimenovani ameriški klasički, pri modnih čevljih prevladuje obutev, ki pristaja k modnim hlačam do podkolena.

Ob vseh teh tendencah, ki jih opažamo v svetu, smo seveda v Alpini pripravili nekoliko bolj umirjeno kolekcijo, posebno kar zadeva okraske.

Poslovodska konferenca je naslednje dni predvsem usmerjena v naročanje predložene kolekcije, zadnji dan pa je običajno posvečen zaključkom konference. Naročanje je teklo, kot vsa zadnja leta, po skupinah, po ocenah zelo uspešno. Upajmo, da bo tudi prodaja stekla tako.

Poslovodska konferenca, srečanje vseh poslovodij alpininih prodajal, izkoristimo tudi za pogovore s posamezniki. Tokrat sta to poslovodkinja prodajalne v Bjelovaru II Mirjana Topljak in Mahmud Lekić — poslovodja v Sarajevu II. Oba sta sicer naša delavca že precej časa, Lekić kar od leta 1955 in je tako med našimi najstarejšimi delavci v prodajalnah. O vtisih in pogojih dela v svojih prodajalnah sta povedala:

Mirjana TOPLJAK:

Moram reči, da smo vsi v prodajalni zelo zadovoljni z novo prodajalno. Le-ta je zelo funkcionalna in prirejena za sodoben način prodajanja.

Kupcem je omogočen dostop do obutev, tako si lahko sami izberejo, kar želijo. Torej gre za neke vrste samopostrežno prodajalno, hkrati pa je vsa obutev v izlozbi. Kljub temu, da je prodajalna tako lepo urejena, saj sodi med najlepše tovrstne prodajalne

v Bjelovaru, nastopajo težave in to predvsem zaradi pomanjkanja nekaterih vrst obutev. Jesen je že tu, mi pa čakamo, da bodo iz tovarne poslali, kar kupci že želijo.

Mahmud LEKIĆ:

Pri gradnji prodajalne v Sarajevu, ki jo sedaj vodim, sem seveda moral pogosto neposredno sodelovati. Ves letni dopust sem praktično izkoristil v te namene. Toda človeku ni žal, če vidi dober rezultat. To pa je v tem primeru prav gotovo: sodobna, funkcionalna prodajalna z dovolj skladiščnega prostora. Seveda prodajalna ni v strogem centru, kar pomeni, da bo potrebno precej reklame, da bodo ljudje zvedeli za nas. Tisti, ki za nas vedo, pa že prihajajo, kar pomeni, da jih nova prodajalna že privlači in to se pozna tudi na prometu.

Mahmud Lekić — poslovodja prodajalne v Sarajevu

Obisk poslovodske konference, posebno če je to samo 1 dan, ne omogoča ocene celotnega delovanja in rezultatov konference. Prav zato smo za mnenje o konferenci po-

prosili Ivana Capudra, vodjo MPM in vodjo konference.

Ivan CAPUDER:

Konferenca je bila letos res izredno delovna. Z delom smo pričeli že zjutraj ob pol sedmih in s presledki nadaljevali v s dan. Kljub temu, da prvi dan ni bilo posebne razprave, kar bi lahko nekdo ocenil kot premajhno zainteresiranost, se je v naslednjih dneh pokazalo, da so poslovodje ugodno ocenili kolekcijo, saj so naročila zelo optimistična. Poslovodje smo opozorili, naj bodo pri svojih odločitvah čimbolj realni, kljub temu sodim, da so naročili celo kak par preveč. Toda to bo pokazala prodaja in analiza prodaje pomlad-poletje 1982. Ugotoviti bo treba tudi, zakaj imajo nekateri drugi proizvajalci obutev več uspeha. Ali je to odvisno od izbora obutev, celovite ponudbe ali kakšnih drugih razlogov.

Zanesljivo pa nismo izkoristili vseh možnosti, zlasti kar zadeva analize vsega kar kupci potrebujejo. Mislim pa, da smo že spoznali čas v katerem živimo in temu primerno prilagodili tudi kolekcijo, ki jo ocenjujem kot zelo dobro, če ne celo odlično.

Kljub temu se seveda delež Alpinine obutev v naši MPM ne bo bistveno povečal, ker ne moremo delati vsega. Upam, da bomo pri prodaji uspešni, zlasti še, če končni izdelki ne bodo preveč odstopali od tedaj predstavljenega vzorca.

K uspešnosti prodaje prav gotovo pripomore tudi načrtnejše delo, kar je omogočilo zlasti to, da v zadnjih letih mnogo vprašanj na terenu rešujejo vodje rajonov. Kljub temu še opažamo vrzel v reševanju določenih strokovnih in drugih vprašanj, kar naj bi v prihodnje pomagal reševati kolegij poslovodij.

Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Franc Jesenko

Vodstvo konference na Bledu

Kako ustvarjamo

Robert Žan štirikrat slovenski prvak in dvakrat zmagovalec slovenskega pokala

Predstavljamo vam Roberta Žana

To, da v majhnih številkah ni bilo kvalitetnega tekmovalnega čevlja, je bila ovira, da Robert že prej ni smučal za Alpino. Isti problem poznam še iz svojih Elanovih časov, ko nismo imeli dobrih smučič od 180 cm navzdol. Ljudje tako pač kupujejo izdelek konkurence. V večini gre za otroke, v današnjih časih pa starši prav pri naraščanju najmanj štedijo.

Če o zadevi razmišljamo naprej, moramo ugotoviti, da kupci le stežka menjajo proizvajalca, če je bil seveda prvi izdelek dober.

Tale uvod bi zaključil z mislijo, da moramo imeti tekmovalne čevlje tudi v majhnih številkah 3; 3,5; 4 itd., za povprečnega kupca pa je potrebna kar najboljša strokovnost prodajalca.

Z novim modelom tekmovalnega smučarskega čevlja SR 84 je prva testiranja opravil tudi Žan, pionir, ki je zaradi izjemnih rezultatov član mladinske reprezentance Jugoslavije. Njegova tehnika smučanja je sijajna, ker si drugače težko tolmačimo njegove velike uspehe, z ozirom na to, da je v rasti še krepko za konkurenco. V svoji vitrini ima 4 zlate medalje slovenskega prvaka, dvakrat pa je bil skupni zmagovalec slovenskega pokala. Na neuradnem evropskem prvenstvu za pionirje je bil šesti in osmi, kljub temu, da ni štartal v prvi jakostni skupini, kjer je bil Robič, ki ga je prehitel prav v lanski sezoni.

V prvi jeseniški selekciji Žan trenira že 6 let, njegov letošnji cilj je drugo mesto v domači konkurenci. Robič ga zaresno tako prehitava, da zaenkrat Robert težko računa na zmago.

Na Trofeji Topolino Žanu manjka medalja. S štartno številko v drugi jakostni skupini bo to težko, realno pa lahko računa s prvo desetorico. Zanimiv je bil nastop obeh predlani, ko je Robič štartal v peti in Žan v šesti jakostni skupini; oba še leto mlajša od konkurence.

Robič je bil s številko 78 deseti, Žan pa s št. 86 osemnajsti. Od Žana lahko še precej pričakujemo. Zaustavile bi ga lahko le poškodbe, od njega je predvsem odvisno, če bo poleg klubskih kondicijskih treningov, delal tudi sam; na snegu pa je izpolnitev programa, ki zagotavlja mednarodni uspeh, postala zahtevna naloga.

Alpski smučarji morajo vaditi v tujini, ker doma ni pogojev za delo poleti in jeseni pa tudi pozimi je treba nekajkrat skočiti na avstrijsko Koroško, da se izpelje načrtani program. Trenirati je treba na ustrezno dolgih progah, smučar mora biti »doma« na vseh progah, zato s treningom le na enem ali dveh smučiščih ne more računati na uspehe v mednarodni konkurenci, ki je edino merilo kvalitete.

Janez ŠMITEK

Pišejo nam iz prodajalne Ptuj

Leta 1958 je Ptuj dobil novo prodajalno »Alpina« Žiri, ki je bila že takrat priznana po izdelkih in kvaliteti in se je v Ptuj dobro uveljavila.

Prodajalna je v samem centru, kar ugodno vpliva na naše poslovanje. Do leta 1974 smo delali trije prodajalci in poslovodja in smo dosegli dobre poslovne uspehe. Kljub močni konkurenci, saj je v Ptuj sedem prodajal z obutvijo, smo že takrat dobro poslovali. Delali smo delieno in bili tako rekoč ves dan v prodajalni. Po obnovi prodajalne leta 1974 smo povečali plan prodaje in s tem tudi zaposlili nove prodajalce. Začeli smo prodajati neprekinjeno (non-stop), kar je še ugodneje vplivalo na naše poslovanje. Zelo dobro smo začeli prodajati smučarsko obutve in apreski, ker v tej vrsti obutve v Ptuj nima moške konkurence. S kolekcijo naših modelov smo zadovoljni, še posebej s poletno kolekcijo, čeprav se neprestano ponavljajo napake.

Prvo polletje smo uspešno zaključili, postavljeni plan smo preseгли za 1%, kljub težavam v prodaji, saj kupna moč upada, rokov dobave pa se ne držijo tudi tuji dobavitelji. Tudi v drugem polletju upamo, da bomo imeli podobne uspehe, da bomo dosegli postavljeni plan, če bo le kvaliteta v redu in ugodni vremenski pogoji.

V prodajalni je zaposlenih enajst delavcev, povprečna starost je 29 let in kljub pogostim izostankom (porodniški dopust) dosegamo dobre poslovne uspehe. Vsi zaposleni v prodajalni Ptuj si bomo prizadevali za še boljši uspeh in ugled naše prodajalne.

Kolektiv prodajalne sestavljajo: poslovodja Hedvika Primožič, prodajalke Terezija Horvat, Danica Kučnik, Dragica Gaišt, Nežka Rašl, Fanica Bukvič, Majda Vrabl, Zdenka Kostič, Nada Herga, Milena Breg in učenka Dragica Rašl.

Kolektiv prodajalne Ptuj

Takole izgleda zupanjost prodajalne v Bjelovaru

Razstavljeno blago omogoča dostop kupcem

Še več na zahod

V času, ko je izvoz ena najpomembnejših usmeritev naše družbe, smo se tudi mi odločili, da predstavimo izvoz v Alpini in dela izvozne službe.

Oglejmo si, kaj so nam povedali:

Anka Gantar — devizni referent

Pri direktnem izvozu sestavljam prijave o zaključnem poslu izvoza, v primeru, da je iz kakršnihkoli razlogov bilo več ali manj izvoženega kot je bilo prvotno prijavljeno, moram napraviti spremembo prijave. Rok za spremembo je natančno določen in ga je potrebno dosledno upoštevati.

Sestavljam dokumentacijo za direktno izvoženo blago, dajem špediterjem naloge za odpremo in od njih zahtevam potrebno dokumentacijo (špediterska potrdila ipd.) za akreditivne. Skrbim, da špediterji čim hitreje dostavljajo izvozne carinske deklaracije (ICD), katere potrebujemo za najem kredita. Moje delo je tudi sestavljanje dobavnic za odpremljeno blago po artiklih. Sestavljam izvozna spričevala, s katerimi kupci dokazujejo poreklo blaga. Ko kupec prejme pošiljko, jo mora tudi v določenem roku plačati. Če ni plačano, od kupca zahtevam plačilo, pri banki pa prošim za podaljšanje roka vnovčenja. Tudi to je potrebno napraviti v roku. Vodim tudi kontrolnike izvoza za

vsak izvozni posel. Ko je pošiljka plačana je potrebno sestaviti zahtevek za obračun stimulacije (obračunski list), kar velja le pri direktnem izvozu (pri posrednem to delajo posredniki).

Ti obračuni so v zadnjem času postali zelo zamotani in se zelo pogosto spreminjajo. Tudi tu je določen rok, ko je potrebno predložiti obračun v narodno banko in ga ne smemo prekoračiti.

V primeru, da iz kakršnihkoli razlogov pošiljka ni bila v celoti plačana, je potrebno razliko odpisati pri narodni banki. To pride v poštev v primeru reklamacije, manjka v pošiljki ipd. Razliko do polne vrednosti računa pa lahko odpišemo pri Narodni banki le, če nam to potrdi delavski svet.

Poleg tega sem v zadnjem času začela delati tudi pri izvozu podplatov in izvozu v ZSSR.

Največ dela je poleti, od maja do avgusta ali septembra, takrat ko pač največ izvozimo. V pogledu spremne dokumentacije je sedaj nekoliko bolje, ker del te dokumentacije pripravlja RCA.

Jure Orešnik — organizator izvoza

Moje delo ni natančno opredeljeno. Delam vse kar je potrebno, največ pa pripravljam vse potrebno za računalniško obdelavo.

Ukvarjam se tudi z nekaterimi izvoznimi posli, kot na primer za Alpina Sports v ZDA in z začasnim uvozom.

Prav gotovo tako šibko opredeljeno delo človeka ne razveseljuje posebno. Sicer sedaj odhajam v JLA in upam, da bodo tudi na področju organizacije čez leto dni napravljeni kakšni premiki in bo moje delo natančneje določeno.

Sicer pa menim, da je položaj na področju izvoza res dokaj zapleten. Konjunktura pada, pogosto obstoja problem nekonkurenčnosti naših izdelkov.

Vemo tudi za težave z dobavitelji... Problem je tudi začasni uvoz, skratka problemov je veliko...

Vida Mlinar — administratorka

V Alpini sem osem let, od tega pet let na izvozu. Pred tem sem nekaj časa delala v proizvodnji in skladišču. Moja opravila so sedaj:

Za vse pošiljke, ki jih ne razpisujem na računalnik, napravim 5 oziroma 10 parske etikete, da v skladišču pošiljke lahko zapakirajo. Pošiljke za ZSSR so razdeljene na več baz in tako moram etikete delati po posameznih bazah. Za pošiljke napravim tudi specifikacije in zberem podatke za račune. Isto delam tudi za odpremo podplatov.

Pripravljam tudi izvozno dokumentacijo za odpremo čevljev v ZSSR. V zadnjem času smo začeli precej sodelovati z računalniškim centrom. Kot primer lahko vza-

mem odpremo za Heierling AG Svica. Kupec nam naroči določeno količino. Ko pa prejmemo odpoklic naročenega blaga, je ta količina razdrobljena na več sto manjših kupcev. Iz teh odpoklicev je potrebno na posebej določene obrazce pripraviti podatke za RCA, da potem lahko razpisujejo etikete za 5 oziroma 10 parske kartone.

Tone Kavčič — organizator izvoza

Po opisu delovnega opravila to pomeni kontaktiranje s kupci in sklenitev posla. Pogovarjam se s kupci, kaj bodo prodali in pod kakšnimi pogoji, skratka gre za kompletno sklenitev posla in njegovo izvedbo. Le o glavnih stvareh se dogovarjajo drugi.

To je bilo moje delo do obiška sejma v Las Vegasu. Od tedaj sem zadolžen še pri organizaciji in pripravi celotnega smučarskega programa Alpine. To pa pomeni, da je treba iskati možnosti in zmogljivosti za izvedbo tovrstne proizvodnje, le-te uskladiti, saj je bil sejem spoznanje, da s smučarsko obutvijo glede naročil nismo časovno usklajeni z našo proizvodnjo na eni strani, oz. zahtevami na drugi strani. Poizkušamo doseči, da bi se na primer proizvodnja pancrjev vlekla skozi vse leto, v določenem obdobju pa bi delali na zalogo, toda manj kot sedaj. Težimo tudi k temu, da bi dokončno izoblikovali in poenotili kolekcijo za vse prodajne poti. Če sem natančnejši, to pomeni, da bi po sejmih izdelali prototipe modelov — ogrodje za kolekcijo. Pomembne so tudi urejene evidence prodaje in zalog, saj nam to omogoča vpogled v tekoče poslovanje.

Dogovarjanje z glavnimi kupci naše smučarske obutve lepo teče, saj so bili letošnji

Kako ustvarjamo

dogovori junija zelo uspešni; septembra so že videli prve vzorce 30-ih modelov smučarske obutve, ki naj bi jih Alpi na predstavila v sezoni 82/83.

Delam tudi na organizacijskem področju. Kvalitetno zbiranje informacij in njihova obdelava je seveda možna zlasti preko računalniškega centra, kar smo dosedaj pogosto pozabljali. Program obdelav za izvoz je bil zastavljen zelo široko. Doseči je bilo treba evidenco naročil po vrstah in kvaliteti obutve, ki naj bi se zbirale dnevno in bi bile osnovna podlaga za poslovne odločitve. Te podatke bi uporabljali tako v proizvodnji kakor v prodaji. To je uspelo le deloma. Kljub temu smo obsežnost nekaterih dotedanjih del zmanjšali za polovico, ob boljši organizaciji pa bi lahko dosegli še večje uspehe. Toda pri tem ne gre toliko za sam obseg dela, bolj pomembna je točnost podatkov in njihova ažurnost.

Ob poenotenju kolekcije težimo seveda k obdelavam, ki bi omogočale ukrepanje tudi na daljše roke in v širšem smislu. Pri tem mislim, da bo poleg izboljšane računalniške obdelave k napredku precej pripomogla tudi nova organizacija.

Ukvarjam se tudi s tekmovalnim čevljem. To delovanje izhaja že iz moje angažiranosti v gospodarskem odboru Smučarske zveze Slovenije. Sem tudi smučar in ni bilo težko vzpostavljati stika z ljudmi, ki na tem razvoju delajo. Sedaj lahko ugotavljam, da je naš najnovejši model SR 84 že pripravljen za serijsko izdelavo, za tekmovalce vrhunškega razreda pa je seveda potrebno individualno sodelovanje. Prepričan sem, da bo jugoslovansko tržišče dobro sprejelo naš novi smučarski čevlji. Bistveno pri tem je, da imamo učinkovit pristop k prodaji, pri čemer propagandne akcije niso vse. Menim, da bi morala biti prodajna mesta za to obutev le v večjih centrih, v specializiranih športnih prodajalnah, kot so na primer Elan in Slovenijašport in v naših prodajalnah, kjer prodajo večjo količino smučarske obutve. Zagotoviti bo treba tudi ustrezen servis, za prodajalce pa velja, da bi jih morali tudi ustrezno usposobiti.

Veliko si obetam od bližajoče se smučarske sezone, ko bodo tekmovalci v tekmah preizkusili najnovejši model. Menim pa, da sedaj pravzaprav postavljamo temelje za poletna leta, to je za obdobje od 1984—1988. Mislim, da imamo stvarne možnosti,

da se uvrstimo med pet največjih proizvajalcev tovrstne obutve na svetu.

Marija Strlič — vodja izvoza

Do konca letošnjega avgusta smo izvozili za 11.900.000 dolarjev razne obutve in podplatov, kar je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta za 51 % več. Izvoz na vzhod smo v primerjavi z lanskim letom povečali za 154 %, zahodnega pa zmanjšali za 45 %. Glavni padec zahodnega izvoza predstavlja zmanjšana prodaja podplatov in zaradi začasnega uvoza za okrog 25 do 30 % višja cena smučarskih čevljev. Po predvidevanjih bomo do konca leta dosegli lanski zahodni izvoz, celotni izvoz pa bomo v primerjavi z lanskim letom močno presegl. Kljub temu pa plana zahodnega izvoza za letošnje leto ne bomo dosegli, kot sem že omenila zaradi začasnega uvoza.

Kako bi v kratkih besedah strnil, kaj in kam izvažamo?

Na zahod izvažamo v glavnem smučarske čevlje, tekaške čevlje, na vzhod pa v ZSSR velike količine lahke obutve in v zadnjem letu tudi precej smučarskih čevljev, v CSSR smučarske čevlje, v Nemško demokratično republiko pa lahko obutev, smučarske čevlje in apreski obutev.

Pri tem imamo včasih precej težav s kompletiranjem obutve zaradi škarta, kar lahko podaljšuje roke dobave in podobne nevednosti.

Kako pa poteka izvoz?

Ves izvoz na vzhod poteka preko pooblaščenih izvoznikov, to je za Sovjetsko zvezo Centrotekstil Beograd, za CSSR Derma Zagreb in za NDR Koteks Tobus Ljubljana. Izvozniki pripravijo ponudbo, ki zajema kolekcijo vseh jugoslovanskih proizvajalcev obutve. Na zahod pa izvažamo v glavnem preko Koteks Tobusa, kateremu smo poverili Japonsko, Švedsko in delno obdelavo prekomorskih dežel, Švice.

Te usluge nas stanejo približno 3—4 % vrednosti izvoženega blaga.

Zaradi težav pri uvozu in pri dobavah domačega materiala, letos pa še dodatno pri časovnem uvozu nam proizvodnja pogostokrat zaradi prepoznih naročil ni mogla pravočasno izdelati naročene obutve.

Ze po kupčevem nalogu razdrobljene pošiljke smo morali odpredelati večkratno, kar povečuje naše delo in napore pri odpremi. Kar ne dobiva-

Marija Strlič — vodja izvozne službe

mo poročil o dnevnih proizvodnji, smo pri odpremi vezani le na podatke iz planskega oddelka. Zato večkrat želimo odpremiti posamezne veličine, za katere šele kasneje ugotovimo, da še nimamo izdelane.

Glede na sedanje potrebe lahko trdimo, da je naš zahodni izvoz premajhen. Nujno bi bilo ponovno pričeti z izvozom lahke obutve na zahod in izpad tekaške obutve nadomestiti z izvozom lažjega športnega programa.

Možnosti preusmeritve vzhodnega izvoza na zahod so majhne. Tako lahko zmanjšamo izvoz športne ali lahke obutve na vzhod, težje pa je dobiti za te količine kupca na zahodu. Edina možnost za pridobitev zahodnih kupcev so izredno nizke cene in kakovostni izdelki.

V našem izvozu se pojavlja pojem reeksporta. Kaj je pravzaprav to?

Reeksportni posli so tisti posli, ko preko kupca na zahodu prodamo blago na vzhod. Za nas je to zahodni izvoz z vsemi ugodnostmi, ki nam pripadajo iz zahodnega priliva deviz, kupci na zahodu pa s takimi posli izravnavajo blagovno menjavo svoje države z vzhodom.

Sicer je delo v naši službi zelo neenakomerno; lahko bi rekla, da je delo sezonskega značaja. V poletnih mesecih to je v času dopustov imamo največ dela, če hočemo vsaj delno zadovoljiti naše kupce.

Pri tem je seveda tudi precej administrativnega dela. Najrazličnejše podatke moramo posredovati raznim forumom. **Nejko Podobnik**

Investicije v teku

Gradnja proizvodne hale na Colu

Gradbena dela na objektu so v IV. gradbeni fazi, (prezidave, vzdave, bet. tlaki, kanalizacija). Izvajajo se tudi že obrtniška in instalacijska dela. Po časovnem planu so dela nekoliko v zamudi. Izvajalec del SGP Primorje obljublja, da bo zamujeno nadoknadil.

Interna kanalizacija

Na področju tovarniških objektov »ALPINA« žiri se bo v kratkem začelo z gradnjo interne kanalizacije. Predračunska vrednost za navedena dela je 6.685.531.— din. Dela bo iz-

vajal SGP TEHNIK Skofja Loka. Po pogodbi bi dela na kanalizaciji morala biti končana do konca leta 1981.

Obnova kotlarne »ALPINA« Gorenja vas

Dimnik bo zaradi razpok, ki so nastale na njem, treba obnoviti. Ker se onesnažuje okolje, bo verjetno potrebno obstoječi dimnik podaljšati in vgraditi filtre za saje. Nabavljen je že kotel za trda goriva, saj je sedanji dotrajan.

Za obnovo kotlarne in dimnika smo načrtovali za 3.500.000.— din stroškov.

Rajko SUBIC

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo RAČUNALNIŠTVO NA POHODU.

V razgovoru so sodelovali: Zoran KOPAČ — vodja računalniškega centra, Jože Bogataj — vodja nabavnega sektorja, Marijan Bogataj — vodja tehničnega sektorja, Janez Bohinc — vodja finančno-računovodskega sektorja, Bojan Starman — vodja TOZD Prodaja, Miro Kavčič — organizator v tehničnem sektorju in Vida Balantič — organizator v finančno-računovodskem sektorju.

Razgovor sta vodila Mišo Čeplak in Srečko Erznožnik, za piske je uredila Anuška Kavčič.

1. Kako ocenjujete dosedanja razvoj računalniške obdelave v Alpini? Uspehi, težave, možnosti?

Zoran KOPAČ:

Od konca novembra leta 1973, ko smo postavili najeti računalnik — sistem 3, srednje kapacitete, smo si kot prvo nalogo zastavili obdelavo v prodaji. Najbrž ni bilo najbolj primerno, da smo najprej pričeli z obdelavami v prodaji, ker je podatkov ogromno, tisti ki podatke posredujejo pa so izven kraja. Prav zaradi tega smo se na začetku srečevali z mnogimi težavami. Menim, da so za funkcioniranje računalnika, kakor tudi vsake druge dejavnosti potrebni predvsem trije pogoji:

— naklonjenost ljudi v sektorju oziroma oddelku, kjer se obdelava izvaja

— urejeni tokovi in izraba informacij

— prirejena organizacija za strojno obdelavo

Tega v začetku prav gotovo še ni bilo, tako da smo delali na ta način, da je center sam predlagal tokove informacij in organizacijo v oddelku, kar pa se je takoj pokazalo, da ni bilo v redu. To smo nato upoštevali pri nadaljnjih obdelavah. Tako imamo organizatorja v službi oziroma oddelku, kjer določeno stvar organiziramo in da potem center v glavnem samo sodeluje v organizacijskem teamu skupaj z organizatorjem v določenem sektorju.

Kljub začetnim problemom pa se je računalniška obdelava prodaje dokaj dobro uredila, tako da na področju prodaje obdelujemo vse, od napovedi prodaje, preko poslovske konference, zasledovanja prodaje, davka, statistike, obdelave sortimentov in še več ostalih obdelav.

Na finančnem področju je zelo uspela obdelava osebnih dohodkov. Vsak delavec je preko nje videl rezultate dela centra. Sprva, ko smo delali za prodajo, pa je za center vedel le manjši krog ljudi.

Tudi osnovna sredstva z drobnim inventarjem tečejo v redu, obračun davka, fakturiranje, nazadnje pa smo v finančno-računovodskem sektorju prenesli na računalnik glavno knjigo, kjer programi zelo dobro tečejo. Tudi v FRS se je pokazalo, da je dobro, ker imamo organizatorja v

sektorju, pokazalo se je tudi, da so tokovi informacij pred računalniško obdelavo urejeni in se to potem z različnimi izboljšavami samo prenese na računalnik. Tako je veliko lažje delati, kot pa če se ne ve, kaj bi radi imeli in ni izdelanega modela.

Tudi v kadrovski službi obdelave v redu potekajo, tu je preko 80 raznih list (dopusti, statistike ipd.).

Zadnji dve področji pa sta novejši, nabavni in tehnični sektor. Na tem področju pa smo šele dobro pričeli delati in tako rezultati še niso vidni. S tema dvema področjema bi skušali predvsem usklajevati nabavno in proizvodno funkcijo, zajeli pa bi naslednja področja: planiranje proizvodnje, ugotavljanje potreb po materialih in delih, terminiranje proizvodnje in zasedenosti kapacitet, pošiljanje delovnih nalogov (ta obdelava bo razdeljena v več etap in pride na vrsto šele kasneje), nadzor nad potekom dobav, potekom proizvodnje ter zasledovanje nedovršene proizvodnje, statistika kvalitete, statistika presega norm in kalkulacije.

Na področju nabave in računovodstva, že nekaj stvari teče in sicer materialno knjigovodstvo in evidenca surovov, veliko dela pa je še na področju planiranja nabave na osnovi proizvodnje, normativov zalog, optimalne nabavne količine, nekurantnih zalog, koeficienta obračanja zalog, ipd.

Poleg tega področja, kjer že dalj časa dela organizator poslovanja v tehničnem sektorju, smo pričeli tudi z obdelavo saldakov, dobaviteljev in kupcev, ki pa morajo steči 1. 11. 1981.

V centru pa se še vedno srečujemo s kadrovskimi težavami. Trenutno imamo 3 študente in upamo, da bodo ostali pri nas. Pri kadrovski problematiki bi omenil še osebne dohodke, za katere mislim da so prenizki v primerjavi z ostalimi računalniškimi centri, ki imajo ta sistem računalnika, s katerimi smo povezani tudi v nekakšno združenje.

Ko govorimo o težavah, moramo na prvem mestu omeniti prav zamenjavo zastarele opreme. Glede na to, da uvoz ni dovoljen, nimamo možnosti, da bi za isto naimennino dobili novo opremo,

ki bi imela mnogo večje zmogljivosti. Trenutno smo sicer dobili dovoljenje za uvoz diskete in tako bomo v letu 1982 več kot za dvakrat povečali sedanje kapacitete in s tem zadovoljili našim potrebam. V kratkem pa bomo tudi zaprosili za zamenjavo računalnika, vendar pri sedanjih zaostrenih situaciji glede uvoza, na zamenjavo še ne moremo kmalu računati.

Mišo ČEPLAK:

Kaj vse bi se v Alpini še dalo računalniško obdelati?

Zoran KOPAČ:

S prodajo smo zaenkrat zaključili in je v glavnem obdelano, čeprav še nimamo obdelanih zalog končne obutve (kar pa smo že imeli, vendar smo obdelavo zaradi pogostih napak v pošiljanju podatkov na računalnik opustili), v finančni službi pa bomo dokončali saldakonte dobaviteljev in kupcev in povežali vsa delna knjigovodstva (materiale, osnovna sredstva z inventarjem in osebne dohodke) z glavno knjigo.

Praktično ne preostane več veliko, razen manjših stvari, ki bi se dale dodatno narediti.

V glavnem nam ostane še tehnična služba, vendar bo pri teh obdelavah nastal problem, ker so kapacitete računalnika premajhne.

S to opremo si namreč ne moremo privoščiti teleprocesinga (to je obdelave na daljavo). To pomeni, da ima referent na mizi TV ekran, kjer podatke prevzema in jih tudi posreduje. Vse novejšje obdelave bodo tako programirane, da je možen prehod na terminale. S tem bi prišli tudi do banke podatkov, kjer je zbranih ogromno podatkov, ki se cenejše koristijo.

Mišo ČEPLAK:

V občini že nekaj časa deluje posebna skupina za informatiko in teži predvsem za poenotenjem računalniške obdelave na ravni občine. Kakšni so rezultati tega?

Zoran KOPAČ:

Sem član odbora za informatiko pri IS SO Skofja Loka. Odbor je bil imenovan prav zato, da bi poenotili opremo in imeli v občini največ tri takšne centre.

Naša skupina se ukvarja z ustanavljanjem komunalnega računalniškega sistema, ki bo delal za celotno občino, kamor bodo vključene vse delovne organizacije, društva, šole ipd., ki še nimajo računalniške obdelave.

Zvedeli smo tudi, da se za takšne obdelave zanimajo tudi delovne organizacije iz Zirov (Kladivar, Etiketa) in moram povedati, da smo jim sodelovanje že ponudili in takrat, ko bo prišlo do zamenjave opreme, jim bomo lahko nudili samostojen priključek (ki bi bil lociran v delovni organizaciji, kjer bi delali obdelave).

2. Kakšne so dosedanje izkušnje računalniške obdelave na vašem področju, katere so prednosti, kakšne slabosti so se pokazale? Kakšne so vaše želje in možnosti v prihodnje?

Jože BOGATAJ:

Pogoji, v katerih smo prenesli na računalnik skladišča materialov, so bili zelo slabi in tudi rezultati temu primerni. Ko smo z obdelavami pričeli, smo morali hkrati delati in računati tudi »peš« oziroma ročno in na koncu primerjali, kaj je pravilno.

Letos pa smo pričeli zares in tudi rezultati so temu primerni. Obdelava teče in skladiščniki vidijo določene prednosti, čeprav imajo še vedno veliko več dela. Velik problem je nastal z uvedbo šifer, vendar sedaj zadeva še kar v redu teče. Tako imamo na razpolago tedenske podatke za vse tiste materiale, ki so že na računalniku.

Menim, da še vedno ne znamo dovolj ceniti računalniške obdelave in jo še pre malo uporabljamo.

Prednost računalnika je predvsem v tem, da pridemo

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

enkrat do določenega reda v naših skladišnih prostorih in če se tega reda držimo, potem so tudi podatki točni. Mislim, da je pot, ki smo jo naredili pri skladišču materialov, speljana nekje do polovice. Če pogledamo, kaj smo s tem pridobili lahko rečemo le to, da imamo točne podatke in jih ni potrebno zbirati, delovnih opravil pa s tem nismo nič zmanjšali ali ukinili. Ko pa bomo prišli do tega, da bo tekla obdelava fakturiranja in saldakov, se bo zmanjšal obseg dela na tem področju v finančno-računovodskem sektorju.

Vedeti moramo, da računalnik naredi vse, če pa ne naredi, smo samo sami krivi, ker mu ne nudimo ustreznih podatkov. Sedaj smo na pravi poti, da ga maksimalno izkoristimo in cilj vseh je, da to izpeljemo.

Mišo ČEPLAK:

Ko ste pričeli uvajati računalniško obdelavo na vašem področju ali ste imeli s sodelavci kakšne priprave na nov način dela? Kakšen je bil odnos ljudi? Ali so delo z odporom sprejeli?

Jože BOGATAJ:

Prav gotovo je bil prisoten strah, kot je pri vsaki novi stvari, vendar posebnega odpora ni bilo, veliko pomoči pa smo imeli prav s strani organizatorja, ki je računalniško obdelavo vpeljal.

Lahko rečem, da smo z računalniško obdelavo v našem sektorju precej pridobili in smo dosegli željene učinke. Vendar menim, da se še vedno premalo poslužujemo podatkov, ki jih imamo na razpolago.

Marijan BOGATAJ:

V tehničnem sektorju kakšnih izkušenj računalniške obdelave še nimamo, ker smo s tem praktično šele pričeli. Delali smo nekaj v zvezi z materiali, z izpopolnjevanjem tehnološke dokumentacije. Podatke bomo morali dobivati iz prodaje in jih nato obdelovati tudi za potrebe ostalih sektorjev in služb. Problem proizvodnje je v tem, ker je premajhna specializacija po posameznih oddelkih. Še vedno imamo preveč artiklov in s tem tudi materialov in to bo pri prehodu na računalniško obdelavo povzročalo precej težav.

Menim, da se računalniška oprema ne more prilagajati posamezni delovni organizaciji temveč kvečjemu glede na branžo, ki ima napram drugim nekaj specifičnosti. V glavnem se bomo morali prilagajati sami. V perspektivi je zadeva jasna, začetna dela so že v teku, predvidevamo pa še precej novih obdelav.

Jože BOGATAJ:

Pri vseh teh prednostih moramo omeniti, da so podatki, ki jih lahko dobimo, še vedno prepozni, z ozirom na neurejenost našega in zunanega tržišča. Takšno stanje nam večkrat ne dovoljuje normalnega procesa priprave proizvodnje in ostalih materialnih tokov.

Vida BALANTIČ:

Vedeti moramo, da je računalništvo veda, ki se ne prestando dograjuje in ni mogoče, da bi kar naenkrat lahko dobili že končne podatke, ki jih želimo. Najprej je potrebno vpeljati neko obdelavo, na to obdelavo se veže cela kopica manjših obdelav in šele nato lahko pridemo do željenih rezultatov.

Bojan STARMAN:

Prodaja je prva, ki je pričela uporabljati računalnik v Alpini. Zelo intenzivno smo pripravljali programe za računalniško obdelavo. Delo je dobro steklo, tako da sedaj brez problemov potekajo obdelave, ki so bile uvedene že na začetku, in tudi nekatere novejšje obdelave. Pri realizaciji tega pa je bilo na začetku precej problemov, kar je pri vsaki novi stvari tudi normalno. Računalnik zahteva predvsem točnost in doslednost, prav s tem smo imeli na začetku velike probleme. Sedaj lahko rečemo, da obdelave normalno potekajo in tudi rezultati se uporabljajo (napoved prodaje, izračun sortimentov, razne ankete, spremljanje poročil MPM, podatki o zalogah po posameznih artiklih, podatki o količinah prodaje, vrednosti ipd.).

Imeli pa smo nesrečno roko pri organizatorjih prodaje, ki so se hitro menjavali, trenutno pa smo celo brez njega. Začetno delo bo vsekakor potrebno bolj aktivno nadaljevati in ga preusmeriti v to, da bi dobili čimveč podatkov za konkretne odločitve. To pomeni, da moramo dodelati ta sistem v uporabno smer, po drugi strani pa dodajati še nove obdelave, nove matične podatke.

Vsa področja, ki se tekoče obdelujejo, smo takoj, ko je organizator prenehal delati, prenesli na posamezne službe, ni pa človeka, ki bi to delo koordiniral in sproti dopolnjeval. Stalno pa se dogovarjamo in pripravljamo tudi nove stvari, to je evidenca kupcev, fakturiranje, razpisovanje odpreme, kjer so predvsem na izvoznem oddelku zaradi dobrega sodelovanja posameznikov s centrom, prišli že precej daleč. Podoben način bo potrebno uporabiti tudi v grosistični pro-

daji. Temu pa je potrebno dodati še evidenco zalog v skladišču po sortimentu, kar smo že imeli vpeljano, vendar smo jo prav zaradi netočnih podatkov žal morali opustiti.

Mislim, da je še ogromno neizkoriščenih možnosti. Z računalniško obdelavo bomo morali zajeti celoten proces od nabave materiala, preko celotnega spremljanja proizvodnje, z izračunom po kalkulaciji, ki nam pri poslovnih odločitvah velikokrat manjkajo, do končnega kupca, s tem, da se dodatno obračunava in izdelujejo tudi finančne analize.

Mislim, da bomo morali še precej časa delati in sisteme zelo dobro razviti, če bomo hoteli priti v vsakem hipu do tiste informacije, ki jo bomo trenutno rabili pri poslovnih odločitvah. Vsekakor bo potrebno tudi zamenjati računalnik in vpeljati terminalni sistem računalniške obdelave.

Res pa je, da računalnik lahko nadomešča delo mnogih ljudi, če so obdelave pravilno pripravljene in če v redu potekajo. Z njim lahko kompleksno obdelamo celotno področje. Nujno pa je tudi usposabljanje kadrov tako v računalniškem centru kakor v sektorju ali službi.

Janez BOHINC:

Na področju računalniške obdelave in na področju finančno-računovodskega sektorja se trenutno nahajamo v fazi, ko predvsem prenašamo na računalnik zbiranje in evidentiranje podatkov. Na področju prenosa evidenc je za nami že veliko dela. Učinek tega prenosa na računalnik naj bi bil predvsem dvojen: s pomočjo računalnika naj bi bile vse evidences bolj sprotne in s tem tudi podatki bolj uporabni za nadaljnjo operativno delo.

Na tem področju bi morali imeti pred očmi racionaliza-

cijo dela in na ta način prihranek pri posameznih operacijah, ki jih sedaj opravljajo ljudje, kasneje pa bi jih lahko računalnik. To je edina možnost, ki jo v računalniški obdelavi evidenc lahko uporabimo kot argument zniževanja števila zaposlenih, saj računalniška obdelava zbiranja evidenc kot taka ne daje možnosti zmanjševanja števila zaposlenih.

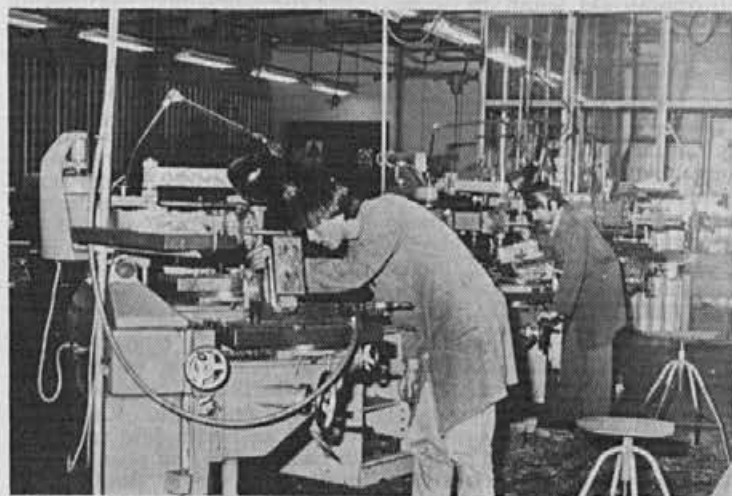
Ko bo opravljena prva faza, ki jo sedaj izvajamo, bo dana možnost za prehod v tisto fazo in kvaliteto, ki jo od računalnika pričakujemo. Prehod na določene kvalitativne obdelave. Ne gre samo za to, da bi evidenco, ki jo sedaj uporabljamo ročno, izpisovali računalniško, ampak bolj zato, da bi s pomočjo računalnika prišli kvalitetno do novih podatkov poslovanja. To je takšnih podatkov, ki jih pri ročnem obdelovanju ni bilo možno dobiti.

Vizija, ki sem jo napovedoval pred dvema leti, ko bi računalniške obdelave dobro stekle je v tem, da bi lahko vsak dan dobili na mizi bilanco oziroma finančne rezultate prejšnjega dne. To je tudi tista kvaliteta, ki jo z drugo fazo hočemo doseči. Jasno pa je, da je od prve faze, to je od zbiranja informacij in evidenc odvisna tudi kvaliteta druge faze.

Na našem področju je bilo v dobrem letu dni intenzivnega dela narejenega ogromno v primerjavi s preteklimi obdobji.

Pripravljene so bile obdelave, ki bi jih skupaj z zbiranjem evidenc že lahko šteli v drugo fazo: to je bilanca uspeha, stanja, presek bilance in določene izvedenke iz tega, ki nam služijo za poslovne odločitve na področju poslovnih financ, oziroma mesečnega spremljanja finančnih rezultatov za temeljne organizacije in delovno organizacijo.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Tudi v orodjarni so imeli nekaj nujnih opravil

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

(Nadaljevanje z 9. strani)

Predpogoj za dobro izvedbo druge faze je, da ima računalnik dejansko zbrane vse osnovne podatke, ki jih nujno rabimo za te analize. Obdelava oziroma evidenca na računalniku ima pred ročnim sistemom to prednost, da je lahko ažurnejša, če se organizacija dela uredi tako, da se podatki zajemajo tam, kjer se poslovni dogodek, oziroma sprememba zgodi. Torej za materialna knjigovodstva in materiale v skladiščih, za gotove izdelke prav tako v skladiščih ipd.

Za uspeh je potrebno, da so ljudje prepričani, da nam uvedba računalniške obdelave prinaša tisto, kar želimo. Seveda pa je to prepričanje dosti lažje doseči, kjer je organizacija dela na določenem nivoju in se prenos z ročne obdelave na strojno hitreje uveljavlja.

Drug problem, ki se pojavlja pri prenosu oz. sprejemu računalnika, je problem strokovnosti in strokovnih kadrov. Potrebno je sodelovanje ljudi s področja, ki se obdeluje: od človeka, ki na neposrednem področju dela in je zadolžen za te naloge, preko organizatorja, vodje sektorja in ljudi, ki so za to zadolženi v računskem centru. Brez takega sodelovanja ni možno doseči uspehov.

Glede na te ugotovitve smo v našem sektorju oblikovali team, v katerem so delali vsi delavci s področja, ki smo ga želeli računalniško obdelati, oziroma tisti, ki so imeli znanje knjigovodstva, organizacije in računalniškega jezika.

Na takšnih osnovah si tudi zamišljam nadaljnji napredek uvajanja računalniške obdelave v Alpini. Še zlasti zato, ker je računalniška oprema in sistem v Alpini takšen, da na žalost zahteva sorazmerno večje znanje ljudi, ki podatke dajejo, to pa je osnoven pogoj za točnost informacij. Od le-teh pa je odvisna kvaliteta nadaljnjih obdelav.

Mislím, da velja poudariti, da smo v Alpini vendarle spoznali, da je tisto, kar je v organizaciji dobro, treba upoštevati tudi v sistemu računalniške obdelave. Če pa je organizacija dela slaba, pa je razumljivo, da jo je treba izboljšati, da je računalniška obdelava sploh možna, oziroma smotrna.

Na ta način smo prišli do paketa oziroma programa knjigovodske evidenc skozi glavno knjigo, ki je dokaj posrečena oblika teoretičnih dognanj na podlagi zakonskih predpisov in specifičnosti in zahtevnosti ter želja delovne organizacije.

Nekjo PODOBNIK:

Kakšni naj bi bili, na podlagi tega in vseh preostalih dogovorov, konkretni dogovori med vašim sektorjem in RCA.

Janez BOHINC:

Na področju evidenc, razen dopolnjevanja, v prihodnje ne bo moč veliko več napraviti. Nesporno pa je dejstvo, da se s tem šele odpirajo možnosti obdelave II. faze, ki naj bi jo tudi FRS prevzel, zlasti na področju planiranja, zasledovanja stroškov proizvodnje, ter odstopov in odmikov od začrtanih poti. Na tem področju je še dosti stvari, ki so trenutno nedorečene in jih z ročnim sistemom bolj evidentiramo, kot pa analiziramo. Šele takrat, ko nam bo uspelo II. fazo računalniško obdelati, bomo prišli do osnov, ko bomo lahko na podlagi teh informacij sprejemali poslovne odločitve.

Nekjo PODOBNIK:

Govorili smo, da je problem zastarele opreme in sodelovanja posameznih sektorjev in služb z računalnikom, ker je potrebno več znanja in več možnosti je, da pride do napak. Kaj predlagate za izboljšanje tega sistema, zlasti, če upoštevamo, da so možnosti za uvažanje računalniške tehnike omejene?

Janez BOHINC:

Tu se nahajamo v zelo hudem procesu, katerega reševanje je odvisno od drugih in ni v naših rokah. Kljub temu, da je sistem, ki ga imamo, zastarel, ga bomo morali uporabljati še nekaj let, razen če se ne bomo preorientirali na sistem računalniških obdelav, ki nam jih bo nudila jugoslovska proizvodnja. Lahko rečemo, da je to »gospodarski kriminal«, če za isto namemino ne moremo izkoristiti računalnika, ki ti daje izredne možnosti z dosti manjšo zahtevo po znanju.

Nujno je, da bi vsi, ki imamo opravka s takšnimi deli, sprejeli računalnik z njegovimi metodami dela za svojega in da v njem vidimo možnost za boljše opravljanje svojih nalog. Le tako bodo lahko koraki računalniške obdelave dosti pogumnejši in hitrejši, kot so bili v preteklih osmih letih.

3. Katere dobre, oziroma slabe stvari ste opazili v konkretni praksi v povezavi z računalniškim centrom na svojem področju. Kako bi morali zastaviti delo (metode in načine dela) na posameznih področjih, da bi dosegli rezultate, ki bi jih lahko uvedli v prakso?

Miro KAVČIČ:

Stalno govorimo o integralnem sistemu v delovni organizaciji, vendar je še vedno prevelika sektorska prisotnost, ko se odloča, katera obdelava bo najprej stekla. Na tak način, da vsak hoče najprej obdelave za svoj sektor, ne moremo doseči nekega integralnega sistema.

Velikokrat je prisotno tudi nezaupanje ljudi, ki zajemajo, koristijo, oziroma ažurirajo podatke.

Teško pa je tudi prirediti organizacijo toka informacij, tako da bi ostala ista kot je (razne olajšave, ki se lahko popravljajo še ročno), vendar pa, da bi bilo vse točno in pravočasno obdelano.

Ko sem pričel delati kot organizator poslovanja v tehničnem sektorju, smo se najprej lotili skladišča materialov. Že takrat smo poizkušali vzpostaviti takšen sistem, ki bo deloval tudi naprej in v začetku leta 1980 smo stanje že prenesli iz kartic na računalnik, do konca leta pa je vzporedno potekala tudi ročna obdelava in v tem času tudi ni bilo pravega interesa in zanimanja.

Ko pa smo pričeli samo s strojno obdelavo, se je tudi interes ljudi, ki pri tem procesu sodelujejo, zelo povečal. S tem pa ta obdelava še ni dokončna, treba bo računati še odmike planskih in dejanskih cen, in sicer ko bomo imeli matično datoteko (saldakonti).

Materiali pa se navezujejo na naslednje obdelave. Kosovni sistem se nam ni zdel primeren, zato smo se odločili, da bomo delali s sestavnico in programi so že testirani, tako bomo tudi v tehničnem sektorju pričeli z obdelavami.

Sestavnica je namreč dokument za zajemanje strukture proizvoda (opis modela, normativov), dodani pa so še nekateri drugi elementi. Sestavnice se bodo pisale v inačicah (enaki materiali samo enkrat ipd.). Na drugi strani pa bi v prodaji morali zajeti celoten sortiment za MPM, izvoz in angro. Sedaj to še ni enotno urejeno. Tako je problem tabela za zajemanje naročila (velikostni sortiment). To bo potrebno rešiti in izdelati obrazec, ki bo za celotno delovno organizacijo enak. Na tem obrazcu pa se bodo dostavljala naročila v planski oddelek. Iz naročila, ki ga bomo dobili iz prodaje, pa se bo zajela skupna količina po artiklu in inačici. To se bo nato množilo in izstavljalo materialne potrebe po artiklih.

V naslednji fazi bi prenesli na računalnik tudi računanje materialnih kalkulacij za artikel in planiranje materialnih

potreb po artiklu. Temu pa bo potrebno dodati tudi zajemanje delovnih operacij (kar se sedaj piše v obliki cenika) in skupaj s sestavnico bomo dobili direktne stroške po artiklu.

V prihodnosti pa bi obdelovali tudi planiranje kapacitet — terminiranje, vendar to v sedanjih pogojih še ne bo možno.

Vida BALANTIČ:

Na finančno-računovodskem področju smo najprej izdelali obdelavo osebnih dohodkov, ki tečejo brez težav, zato bi nekaj več povedala o novejši obdelavi, to je glavni knjigi. Glede na to, da smo mi koristniki informacij, ki jih dobimo z računalnika, so roki zelo pomembni, predvsem tisti, ki so vezani na knjigovodstvo. Poskušamo doseči, da bi se vse naše obdelave čimbolj uskladile s centrom, da bi čimbolj ažurno in nemoteno potekalo posredovanje podatkov.

Še vedno pa ne gre vse gladko in brez težav. Delavke finančno-računovodskega sektorja neprestano rabijo določene podatke in često se zgodi, da rabijo nek podatek, ki so ga prej enostavno prebrale s kartice, sedaj pa so vsi v centru, kjer pa dostop do njih ni takoj možen.

Menim, da je pri vsakem novem prehodu na računalnik napomembnejše, da se doseže zainteresiranost ljudi, ki delajo na tem področju. Vsak organizator mora z ljudmi zelo tesno sodelovati, zato jim je potrebno večkrat kaj obrazložiti in celo dokazovati, kakšne so prednosti in slabosti računalniške obdelave podatkov. Vedeti morajo tudi, da se sistem še dograjuje in da bodo podatki ažurni šele takrat, ko bodo stekle vse obdelave, ki so medsebojno povezane.

V računovodstvu sicer nismo imeli s tem večjih problemov, ker je delo že samo tako, da je potrebna velika natančnost. Delo v finančno-računovodskem sektorju je lažje tudi zato, ker je vse predpisano od zakonodajalca, tako da so obdelavni postopki že predpisani, za razliko od obdelav v tehničnem sektorju in proizvodnji, ki pa imajo svoje značilnosti in posebnosti.

Mišo ČEPLAK:

4. Kje dobivate osnove, oziroma ideje za uvajanje novih programov? Kdo postavi prioriteto, kaj se bo delalo najprej?

Zoran KOPAC:

V delovni organizaciji imamo komisijo za obdelavo podatkov, ki jo sestavljajo vsi šefi sektorjev, direktor in

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Nejko PODOBNIK:

Kako bi izgledala uporaba terminalov v računalniški obdelavi?

Janez BOHINC:

V glavnem bi izgledalo tako, da bi vsak tisti, ki bi se ukvarjal s poslovnimi odločitvami, pri sebi imel terminal, v katerega bi lahko vnašal vse informacije, oziroma preko katerega bi potem lahko dobival razne informacije na podlagi programskih zasnov za poslovne odločitve in ne bi nič več na pamet odločal o posameznih poslovnih odločitvah.

Nejko PODOBNIK:

Ali je potrebno za takšno sodelovanje s centralnim računalnikom več znanja?

Janez BOHINC:

Na vsak način več. Kolikor mi je znano, terminalska tehnika obstaja že v veliki večini delovnih organizacij, tudi v Planiki. Tisti, ki so uporabniki teh terminalov, morajo imeti znanje računalniškega jezika in obdelave in poznati metode, ki bi si jih morali posluževati za ta sistem.

Mišo ČEPLAK:

V zadnjem času v delovni organizaciji veliko govorimo o zmanjševanju administracije in sprejemamo določene ukrepe. Vendar je to mogoče preveč le borba proti ljudem, ki delajo na teh mestih, premalo pa borba proti administrativnemu delu, opravljenemu.

Kaj bi računalnik lahko pripomogel, da bi se zmanjšali prav ti administrativni posli?

Zoran KOPAČ:

Že uporabniki so povedali, da sama računalniška obdelava ne zmanjšuje v večji meri potreb po delovnih opravilih, le rezultati so bolj uporabni, hitrejši in sploh podatki so popolnejši in omogočajo boljše poslovne odločitve. Bolj je potrebno gledati na to, da se potem, ko je izpeljana obdelava, določene ljudi prekvalificira, ker se delovna naloga spremeni. Če povem primer, ko smo začeli obračunavati osebne dohodke, smo prihranili 6 delavk, s tem da smo jih prekvalificirali za druga dela.

Vodja RCA in komisija določata kaj naj bi se delalo. V zadnjem času je bilo dogovorjeno, da se dela naprej v finančno-računovodskem sektorju in lahko rečem, da prav lepo sodelujemo.

V centru pričakujemo, da bo idejo dal uporabnik in jo tudi izpeljal, slabše za nas je, da nam nekdo od zunaj reče, kaj bi morali delati. Največ pa je odvisno od organizatorja v sektorju.

Res pa je, da je obdelava veliko lažja za finančno-računovodski sektor, ker lahko delamo po obstoječih vzorcih, ki nam jih odstopijo drugi. Za saldokonte, na primer, bomo vzeli paket iz Jarš in po njem delali. Tega pa ne moremo narediti na tehničnem področju, zato smo tudi imenovali skupino, ki jo vodi Miro Kavčič in njegova naloga bo razviti popolnoma nov paket, kar pa bo zahtevalo precej časa.

kadrovške novice

Irma Dolenc, referent za delovna razmerja

služenje vojaškega roka. Delovno razmerje je prekinila Zofija Polenšek iz TOZD Obutev Gorenja vas. Iz TOZD Plastika Žiri je odšel na služenje vojaškega roka Miroslav Pivk.

Največ novih zaposlitev je bilo v TOZD Prodaja Žiri, in sicer so nastopili delovno razmerje Anuška Bezeljak v prodajalni Idrija, Djurdja Ševrlica v prodajalni Rijeka, Milena Breg v prodajalni Ptuj, Miranda Markovčič iz prodajalne Nova Gorica, Dragica Lazarevič, Jasmina Milič in Branislava Stanković iz prodajalne Niš ter Dževad Karić, Zeljko Ljuboje in Midhat Divović iz prodajalne Sarajevo II, v centralni prodaji je nastopil delovno razmerje Janez Smitek. V Delovni skupnosti skupnih služb so nastopili delovno razmerje pripravnik Cveto Gruden, Bernard Jesenko in Marija Mlinar, s služenja kadrovskega roka se je vrnil Vladimir Čeplak. V TOZD Obutev Žiri sta nastopili delovno razmerje v šivalnici Vesna Jalšovec in Romana Zakelj, v pri krojevalnici je nastopil delo Jože Jereb, po prihodu iz JLA sta ponovno pričela delati Slavko Gojković in Ferdinand Cefarin. Danica Buh in Helena Buh sta nastopili delovno razmerje v TOZD Obutev Gorenja vas.

V mesecu septembru je bilo sprejetih v delovno razmerje 22 novih delavcev, z delovnim razmerjem pa je prenehalo 7 delavcev.

Po predhodni obravnavi prenehanja delovnega razmerja so v obdobju zadnjega meseca prenehali z delom v TOZD Obutev Žiri Marija Mivšek, Josip Jurendrić in Nevenka Vidmar iz obrata Col ter Majič Antun, ki odhaja k vojakom; z delovnim razmerjem v TOZD Prodaja sta prenehala Julija Jesenko in Jure Orešnik, ki odhaja v JLA. V delovni skupnosti skupnih služb sta prenehala z delom Anica Mlinar in Janez Novak, ki je odšel na

ZAKLJUČEK:

Sodobnega poslovanja si torej brez računalnika ne moremo predstavljati. Tega se zavedamo tudi v Alpini, zato vse več razmišljamo in delujemo na področju računalniške obdelave podatkov. Nekaj je že storjenega, toda veliko dela še ostaja. Dolga in naporna bo še pot do računalniške obdelave celotnega poslovnega procesa. Če pa hočemo v tem uspeli, bo potrebno ustrezno usposobiti ljudi za to delo, kakor tudi pri njih doseči zainteresiranost, pripravljenost in zaupanje v računalnik. Ta nam ne sme biti tuj, odveč, privaditi se ga moramo in ugotoviti, da nam lahko mnogo, mnogo koristi.

Na sprejemu pri direktorju ob odhodu v pokoj — z leve proti desni: Ivana Bradeško, Jože Arnolj, Iva Erznožnik in Marija Šubič

Pozočili so se

Sodelavcem Cirili Lazar in Francki Kovšca iz TOZD Obutev Žiri, Franciju Bogataju iz Delovne skupnosti skupnih služb in Antonu Možina iz TOZD Prodaja Žiri ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo ter želimo veliko sreče, zadovoljstva in razumevanja v zakonu.

V pokoj odhajajo:

Dolgoletnima sodelavkama Juliji Jesenko iz TOZD Prodaja Žiri in Anici Mlinar iz Delovne skupnosti skupnih služb ob odhodu v pokoj želimo še mnogo let trdnega zdravja, med domačimi pa dobrega počutja in zadovoljstva.

Važno je da vemo

● Važno je da vemo

● Važno je da vemo

Mladi so začrtali svoje nadaljnje delo

Konec septembra je v Škofji Loki potekala volilno-programska konferenca ZSMS. Mladi so pregledali delo konference v obdobju oktober 1980 — avgust 1981, izvolili nove organe konference in sprejeli idejna izhodišča za delo v obdobju 1981/82.

V občini živi približno 7600 mladih od 14. do 27. leta, od teh se jih približno ena tretjina aktivno vključuje v delo osnovnih organizacij ZSMS.

V občini Škofja Loka deluje 85 osnovnih organizacij ZSMS, od tega 42 v OZD, 32 v krajevnih skupnostih in 11 v vzgoji in izobraževanju. Poleg tega delujejo v občini tudi trije klubi študentov in dva aktiva mladih združenikov.

Predsedstvo občinske konference je na svojih sejah razpravljalo o vseh pomembnejših vprašanih s področja dela mladine kot tudi širše družbene skupnosti. Nekoliko pa so v tem obdobju zanemarili aktivnost občinske konference ZSMS v družbenopolitičnem zboru. Ena od temeljnih nalog OK ZSMS so bili poglobljeni stiki z vsemi sredinami, kjer so mladi organizirani v osnovne organizacije. Člani predsedstva so tako obiskali 41 osnovnih organizacij, v oktobru 1980 in januarju 1981 pa tudi pripravili dva posveta s predsedniki osnovnih organizacij ZSMS.

Škofjeloški brigadirji so sodelovali na petih lokalnih akcijah: Davča II. (izkop vodovoda), Ojstri vrh (izkop vodovoda), Dražgoše (urejanje bankin), Treblja (urejanje bankin), očiščevalna akcija ob Dnevu brigadirjev.

Mladinska delovna brigada »Jože Gregorčič« je sodelovala na republiški delovni akciji »Kras 81«. Brigada je osvoji-

la trak akcije, 15 udarniških značk in 13 pohval.

V zvezi z mladinskimi delovnimi akcijami so na konferenci ugotovili, da še vedno ni zadovoljiva udeležba na lokalnih akcijah.

Komisija za ljudski odpor, družbeno samozaščito in sodelovanje z JLA je v decembru organizirala praznovanje ob Dnevu JLA. Program pohodne enote so izvedli le delno — izvedli so pohod »Po poteh škofjeloškega odreda v Dražgoše« in »Prvomajski pohod«. Sodelovali pa so tudi v aktivnostih v akciji NNNP 1980/81.

Glavna oblika idejno-političnega izobraževanja so še vedno seminarji in občasna predavanja, ki pa ne zagotavljajo kvalitetnega izobraževanja. Verjetno obstaja dosti neizkoriščenih poti, kako mlade bolj množično in bolj kvalitetno idejno-politično izobraziti. Verjetno bo potrebno skozi akcije Občinske konference ZSMS bolj poudarjati idejno-politično delo in opustiti seminarske načine pridobivanja znanja. Premišljujejo celo o organizaciji mladinske politične šole.

Akcijski program komisije za šport in rekreacijo je temeljil na spodbujanju množične telesne aktivnosti brez izrazitega tekmovalnega značaja. Program je bil uresničen z ekipnimi tekmovanji med OO ZSMS za pokal OK ZSMS, ki je potekalo od no-

vembra 1980 do maja 1981. Organizirana so bila ekipna tekmovanja v namiznem tenisu, plavanju, košarki, smučarskih tekih, veleslalomu, streljanju in krosu.

Na področju kulture sta bili na začetku mandata organizirani kulturna komisija in komisija za glasbeno kulturo.

Prva je kmalu zamrla, druga je organizirala nekaj koncertov raznih ansamblov, posvet o kulturnem dogajanju med mladimi v občini ter uspešno sodelovala z zvezo kulturnih organizacij Škofja Loka.

Center marksističnih krožkov je deloval predvsem na pripravi in izvedbi tekmovanja »Tito — revolucija — mir«, ki je potekalo v vseh šolah ter nekaterih OO ZSMS v OZD in krajevnih skupnostih.

Na programsko-volilni konferenci so tudi ugotovili, da družbene organizacije in društva v okviru osnovnih organizacij ZSMS premalo delujejo.

Komisija za delo s pionirji je pripravila 6 posvetov z mentorji pionirskih organizacij in osnovnih organizacij ZSMS na osnovnih šolah. Največ pozornosti so namenili resoluciji o reorganiziranju samoupravljanja v pionirski organizaciji. Sodelovali so tudi pri organizaciji Kurirčkove pošte in akciji čiščenja okolja na območju celotne občine.

Delo centra za obveščanje in propagando je v tem mandatu dobro zaživelo. Izdali so tri številke glasila »Strani mladih«, uspešno so se vključevali tudi v delo organov informiranja drugih družbenopolitičnih organizacij. Še

vedno pa ni bilo zadovoljivo sodelovanje s sredstvi javnega obveščanja.

Na programsko-volilni konferenci občinske konference ZSMS so izvolili tudi novo vodstvo.

Novi predsednik predsedstva je Andreja Dolenc, podpredsednik Majda Puhar, sekretar pa Blaž Kujundžič.

V prihodnjem obdobju bodo največ pozornosti posvetili področju zaposlovanja in usmerjenega izobraževanja, kakor tudi stanovanjski problematiki mladih.

Zavzemali se bodo za čim dolgoročneje kadrovske planiranje, povečali sodelovanje z organi KS in krajevnimi konferencami SZDL. Pozabili pa tudi ne bodo na sodelovanje s pionirskimi organizacijami in na čimvečje vključevanje družbenih organizacij in društev v delo osnovnih organizacij ZSMS. Ne bodo pa znezarili še organiziranja idejno-političnega izobraževanja, kjer bodo pozornost posvetili predvsem šolajoči se mladini.

Mladinsko prostovoljno delo mora postati sestavni, nujni in nepogrešljivi del učno-vzgojnega procesa, razširiti bo potrebno predvsem lokalne delovne akcije.

Poleg že uveljavljenega glasila »Strani mladih«, ki služi bolj informiranju javnosti o delu mladine, pogrešamo ustrezne oblike internega informiranja med občinsko konferenco in osnovnimi organizacijami samimi.

Z doslednim izpolnjevanjem sprejetih programskih načel se bo tudi ZSMS aktivno vključila v stabilizacijska prizadevanja.

Mišo Čeplak

Hala na Colu pod streho

Ajdovski gradbinci hitijo znotraj in zunaj hale z gradbenimi deli. Vendar dvomim, da jim bo do predvidenega roka, ki so si ga sami zastavili, uspelo vse uresničiti. Proizvodna hala in pomožni prostori bodo terjali še veliko dela, preden bodo vsi naredi.

Ni bojzani, da ne bi bila po sedanjih znakih in uspehih proizvodna hala do Dneva republike naredi. Za druge prostore pa se bo moralo že pisati drugo leto.

Visoki dimnik, ki krepko štrli nad stavbo in kljubuje kraški burji, je pozidan. Kotlovna oprema je tudi pripravljena in leži poleg bodoče

kotlovnice, a izgleda, da letošnjo zimo še ne bo služila svojemu namenu. Okolica novega objekta še ne kaže prijetnega videza, upamo pa, da bo tudi ta urejena in da bo dajala primeren videz novemu lepemu objektu.

Ko bo zgrajen objekt, urejena okolica in primerno urejena cesta do proizvodnega objekta Alpine na Colu, bo ta objekt uspeh in ponos za vse krajanje.

Upamo, da bomo v prvi polovici prihodnjega leta že lahko segli v roke našim sodelavkam na Colu, ter jim čestitali ob njihovi veliki pridobitvi.

Ivan Reven

Z beograjskega velesejma, kjer je rastavljala tudi Alpina

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Premagali smo ledenik

Kot v sanjah zaslišim nekam plahi ženski glas: »Fantje, vstanite, ura je pol dveh.« Skozi priprte oči nasilno vidim svetlobo žarnice in oko počasi zaznava obris pred mano.

»Saj to je vendar Janja.« Vstala je pol ure pred nami, nam skuhala čaj in nas nato prebudila.

Skripanje sosednjih postelj me opozori, da moram vstati, saj prijatelji že vlečejo nase obleko.

V jedilnici gori plinski gorilnik in od povsod se dviga sopara. Ob tako zgodnji uri nam hrana nič ne tekne, le vroč čaj pride prav. Vseeno pa se moramo prisiliti, da vase spravimo vsaj nekaj grizljajev, saj bomo na ledeniku 10 ur ali še več.

Dobre pol ure zatem že odhajamo v steno. Prvič gremo na ledenik in ne poznamo še poti. Snopi čelnih svetilk begajo sem in tja in iščejo prehode. Kar lepo pridobivamo na višini. Šumenje ledeniškega potoka se že izgublja nekje pod nami. Ustavimo se zraven zanimivega skalnatega bloka pravilnih oblik, ki visok okrog 2 metra, kot spomenik gleda iz snega. To mesto nam služi kot izhodišče za vse vzpone na gori.

Gora, ki se boči nad nami, se nam zdi znana, saj smo si jo v vodniku ogledali že doma in istočasno naštudiralni smeri, katere bomo plezali. Z navajenimi gibi obešamo nase plezalno opremo in navezujemo dereze. Mraz nas grize v prste, ki postajajo okoreli kljub rokavicam. Na sebi čutimo prehod iz toplega poletja v pravo visokogorje, kjer stalno vlada zima v blagi ali prav divji in surovi obliki. Še ledeniško se navežemo in že odrinemo naprej. Mimo ledeniških razpok čez zaradi mra-

za še trdne snežne mostove se približujemo vstopu v naše smeri. Na zgornjem delu postane ledenik položnejši in tu se naše poti razidejo, dobimo se spet na vrhu.

S Francijem se napotiva kar naravnost. Na začetku smeri sva, zato imava še obilo moči in med plezanjem glasno občudujeva ta beli strmi svet nad nama. Pod nama vidiva različni svet ledenika, kakor iz letala, na levi strani pa divje in drzne skalne oblike sten in stolpov. Pot postaja vse bolj strma, plezanje po njej pa lepše in zanimivejše. Stalno se menjujeva v vodstvu naveze. Približava se skalnatemu vrhu, katerega sva še pred uro gledala daleč nad sabo. Pozna se nama že višina krepko čez 3000 m.

Že lep čas se ne pogovarjama med sabo, sliši se le škripanje in praskanje derez po ledu ter zabijanje cepina. Kljub precejšnji višini plezava v samih srajcah in izpod čelad nama polzi znoj. Le rokavice imava ves čas na rokah, saj bi si brez njih ob trdem snegu grdo obtokla členke prstov.

Priplezava v najbolj strmi del smeri. Vsa se posvetiva le napredovanju. Gibi rok in nog so natančni, počasni. Na varovališču si izkopljeva stojišče, da se noge malo odpočijejo, kajti v teh izrednih razmerah za napredovanje ne sekava stopinj, temveč se pomikava naprej le po prednjih zobeh derez. Po dveh do treh natezajih težjega, vendar lepega plezanja, se znajdeva pod snežnim grebenom. Še malo v levo in že se kobacam na drugo stran grebena in po njem še nekaj korakov na sam vrh. Franci hitro pride za mano. Krepko si stisneva roki in v tem je nekaj več kot samo čestitka za preplezano smer.

Stane Stanonik

Tale ledenik je premagal naš sodelavec Stane Stanonik

Razstava varnost in družbena samozaščita

Od 21. do 29. septembra je bila v Kranju odprta razstava »Varnost in družbena samozaščita.«

Razstava je bila posvečena 40-letnici varnostno-obveščevalne službe OF in Narodne zaščite pod pokroviteljstvom Pokrajinskega komiteja za SLO in družbeno samozaščito.

25. septembra si je razstavo na Gorenjskem sejmu ogledala tudi skupina 40-ih delavcev Alpine. Do takrat si je razstavo ogledalo že preko 10.000 udeležencev.

Razstava je bila prvič postavljena v Beogradu maja 1974 ob 30-letnici organov za notranje zadeve. V naslednjih šestih letih je obiskala 94 krajev v vseh republikah in pokrajinah, letos pa je prišla v Slovenijo. Že pred prihodom v Slovenijo si jo je ogledalo preko 2 milijona obiskovalcev, od tega veliko mladih. Za mlade je bilo organizirano tudi zelo veliko predavanj s tega področja.

Razstavljeno gradivo se stalno dopolnjuje z novimi dosežki na področju varnosti in družbene samozaščite.

V skoraj uri trajajočemu organiziranemu obhodu pod vodstvom vodiča so udeleženci res lahko videli mnogo zanimivih stvari. V prvem delu razstave je prikazan razvoj naše varnostne službe med NOB in socialistično revolucijo, sledi prikaz glavnih težav, s katerimi so se organi varnostne službe srečali takoj po vojni — borba proti ostankom četniških, ustaških grup, sojenje vojnim zločincem, ipd. Največjo pozornost pa so obiskovalci pokazali za tisti del razstave, ki prikazuje delovanje, opremo raznih diverzantsko-terorističnih grup, ki so v 60-ih in 70-ih letih poizkušale izvajati svoje podle nakane na našem ozemlju. V ospredju pozornosti je seveda akcija Raduša, ko je bila uspešno odkrita in uničena grupa devetnajstih teroristov.

V nadaljevanju so prikazani načini delovanja sovražnih obveščevalnih služb na našem ozemlju, kakor tudi propagandna dejavnost sovražne jugoslovanske emigracije.

Posebno področje je na razstavi posvečeno sistemu varnosti in družbene samozaščite, tako kot je organizirana danes — po organizacijah združenega dela in družbenopolitičnih skupnostih. Posebna pozornost je posvečena tudi varnosti v prometu in s tem v zvezi še posebej usposabljanju udeležencev v prometu (od najmlajših do najstarejših) ter požarni varnosti. V obeh primerih je ugotovljeno, da je ravno človek — deloma zaradi neznanja, deloma zaradi malomarnosti in nepazljivosti — glavni vzrok nesreč.

Tudi področje kriminalitete ni zanemarijeno med razstavljenim gradivom.

Poleg tega pa so obiskovalci razstave videli še mnogo zanimivih fotografij in zapisov z raznih področij varnosti in družbene samozaščite.

Ob koncu razstave pa so si obiskovalci lahko ogledali še naj sodobnejšo opremo, s katero razpolagajo organi varnostne službe in ugotovili so lahko, da je ta oprema res izredno izpopolnjena, v veliki meri pa se na tem področju tudi že uveljavlja računalnik.

Zaključimo lahko z oceno, da je razstava izredno dobro pripravljena, da je mogoče na njej res mnogo videti, izvedeti in se naučiti. Nekoliko premajhen povdarek pa je mogoče dan samozaščitnemu usposabljanju, saj bi v tem primeru lahko razstava postala še pomembnejše vodilo za delovne ljudi in občane s področja varnosti in družbene samozaščite.

Mišo Ceplak

Kattowitz Hütte, 2320 m
das DAV - Skiztion Kattowitz
A-9854 Malta (Land Kärnten)

V VAŠIH ČEKLJAH SEM
PREMIJAL TUJO PRUŠKA
TAVARNA OZUJKE
LEKO VAS NOZDRAVKA
SVETOUKI POPOTNIK
SMAJE TAVARNA
KZUJKA

D.N.
TAVARNA OZUJKE
"ALPINA"
TAVARNSKI ČARJAKS
ALPINA
6928 ZIRI
JUGOSLAVIJA

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Priprave alpskih smučarjev

Uspeh v mednarodnem merilu, ki je edino veljavno merilo kvalitete v športu pa tudi na drugih področjih, zahteva trdo delo. Nedvomno so alpski smučarji tisti, ki so v zadnjem času naredili največ. Trenerjem in tekmovalcem je jasno, da priprave trajajo vse leto, tudi po dvakrat ali celo trikrat na dan.

S septembrom se je zaključila splošna telesna priprava, začenja se specialna. Veliko snežnih treningov, specialne kondicijske obremenitve, vzdrževanje osnovnih zmogljivosti. Kot zanimivost imajo B reprezentantje 16 dni treninga na snegu, če bo vreme ugodno, večino dni dopoldan in popoldan. Z rekreacijo 25 enot treninga bi bili zadovoljni.

Zjutraj je na programu jutranja gimnastika, popoldne kondicijski trening in ostane še priprava opreme. Zelo težko je najti čas za učenje. V dneh, ko so doma, trenirajo vsak dan — v klubih ali posamično.

To garanje bo trajalo do 15. marca, potem pa intenzivnost počasi pada do konca aprila. S prvim majem se spet, brez odmora, začne nov cikel.

Upajmo, da večne težave s sredstvi ne bodo preveč ovirale izpeljave programov, kajti skrbno grajena forma bi se lahko sesula kot hiša iz kart. Večina naših tekmovalcev le po treningu v Val Senalesu trenutno doma.

Janez SMITEK

Sašo Robič, lani najboljši pionir Evrope

Smučarska izkaznica

V prizadevanju za čimboljšo organiziranost smučarstva in pridobivanja članstva je Smučarska zveza Slovenije s predhodnim soglasjem osnovnih smučarskih organizacij izdala za smučarsko sezono 1981/82 tri vrste izkaznic po naslednjih cenah:

1. za člane nad 15 let 200,00 din
 2. za pionirje stare do 15 let (rojeni do 30. 5. 1967) 100,00 din
 3. za podporne člane (ne glede na starost) 50,00 din
- Člani pod točko 1. in 2. imajo ob predložitvi smučarske izkaznice naslednje ugodnosti:

— 10% popust pri nabavi smučarske opreme (smučiči, čevlji, 2 kompleta spodnje smučarske perilo, kapa, smučarski pulover, smučarske vezi, smučarske hlače —

elastične, ogrevalne hlače, vetrovka, smučarski kombinizon, trenerka, tekaški dres, 1 par smučarskih palic, 1 komplet anorak).

— 10% na slovenskih žičnicah

— 30% popust pri štartninah na vseh množičnih tekmovanjih.

— zavarovanje: Vsak član, razen podpornih članov, je zavarovan, za primer smrti in invalidnosti.

Redni člani lahko koristijo vse spredaj navedene popuste.

Boni za nakup športne opreme so vnovčljivi do 31. 7. 1982.

Seznam prodajaln, kjer lahko kupujete s popustom, boste dobili ob vpisu. Novi člani morajo imeti sliko za izkaznico. Pri Smučarskem klubu Alpina vpisuje Tone Kavčič.

Bojan Križaj, naš najboljši smučar vseh časov, tekmovalce, ki je sposoben dosegati prva mesta v svetovni elitni. Letos v sijajni formi; čeprav smo Slovenci črnogledi, mu napovedujem večje uspehe kot lani

SPORTHOTEL KURZHAUS, 2011 m
39020 Schkeibitz bei Meran - Südtirol
Val Senales pr. Merano (Pr. Bolzano)

S treninga se oglašajo naši reprezentanti

Grega Benedik, nov pri Alpini, šestdeseti na svetu, na evropskem pokalu že sedaj pričakuje visoke uvrstitve, v svetovnem pokalu pa zaradi slabše štartne številke počasneje

Dopisujte
v glasilo

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Športniki Alpine tretji

Športna srečanja med Alpino, Pekom, Planiko in Industrijom usnja Vrhnika so postala že tradicionalna.

V soboto, 26. septembra, so se tako tekmovalci 4 delovnih organizacij pomerili v športnih veččinah v Trziču, srečanje je organizirala delovna organizacija Peko.

30-članska ekipa Alpine se je odpravila na pot s posebnim avtobusom že zgodaj zjutraj, saj se je tekmovalje pričelo ob 8. uri, ko je navzoče pozdravil predsednik prireditvenega odbora Boris Janc.

Vodje ekip so seznanili s podrobnostmi v zvezi s posameznimi disciplinami in določili strokovno žirijo, v kateri so bili predstavniki vseh sodelujočih delovnih organizacij.

Športne panoge je določil organizator sam, izbrali so pač tiste, za katere so imeli najboljše pogoje in možnosti, da jih organizirajo. Ženske so tekmovalce v streljanju, namiznem tenisu in kegljanju, moški pa v malem nogometu, streljanju, namiznem tenisu, šahu, kegljanju in balinanju.

Večjih zastojev v poteku tekmovalj, ki so se pričela ob 9. uri, ni bilo, torej lahko rečemo, da je bila organizacija dobra.

In kako so se odrezali naši?

V malem nogometu je ekipa Alpine, okrepljena s 4 našimi tekmovalci iz Zagreba, prikazala zelo dobro igranje.

Zanesljivo so premagali Planiko, nekoliko težje Peko, nato pa povsem po nepotrebnem izgubili z Vrhnici, ki do takrat še niso okusili slasti zmage. Po hitrem vodstvu z 2:0 so nato popustili, mogoče celo malo podcenjevali nasprotnike in nazadnje visoko izgubili. Prav gol razlika pa je odločala o prvem mestu, ki je tako pripadalo ekipi Peka.

Rezultati:

Planika : Alpina	1:5
Peko : Usnjar	3:2
Planika : Usnjar	4:3
Alpina : Peko	3:2
Planika : Peko	2:6
Alpina : Usnjar	2:5

Vrstni red:

1. Peko	4 točke
2. Alpina	4 točke
3. Usnjar	2 točki
4. Planika	2 točki

V streljanju sta nastopili tako ženska kot moška ekipa Alpine, oboji pa so se odlično odrezali in skupno osvojili drugo mesto, medtem ko je bila pri ženskah Alpina prva, pri moških pa druga.

Rezultati:

Zenske:	
1. Alpina	615 krogov
2. Peko	430 krogov
3. Planika	394 krogov

Moški:

1. Planika	748 krogov
2. Alpina	725 krogov
3. Peko	631 krogov
4. IUUV	562 krogov

Skupno:

1. Alpina	1300 krogov
2. Planika	1142 krogov
3. Peko	1061 krogov
4. IUUV	562 krogov

V namiznem tenisu na žalost nismo imeli ženske ekipe. Zmagale pa so tekmovalke Peka, ki so premagale Planiko s 5:2.

Pri fantih je naša ekipa premagala IUUV, izgubila pa s Pekom in Planiko in tako na koncu osvojila tretje mesto.

Rezultati:

Alpina : Peko	0:5
Alpina : Planika	1:5
Alpina : IUUV	5:0
Peko : Planika	5:0
Peko : IUUV	5:0
Planika : IUUV	5:1

Vrstni red:

1. Peko	6 točk
2. Planika	4 točke
3. Alpina	2 točki
4. IUUV	0 točk

V šahu so zmagali predstavniki Planike pred Pekom in IUUV, Alpina pa ni imela svoje ekipe.

Tudi pri kegljanju nismo imeli ženske ekipe.

Prvo mesto je pripadlo Planiki, drugo pa Peku.

Pri moških pa je vrstni red naslednji:

1. Planika	1776 kegljev
2. Peko	1730 kegljev
3. IUUV	1594 kegljev
4. Alpina	1417 kegljev

Izredno napeti in zanimivi boji so se odvijali med ballnarji, kjer je na koncu naša ekipa zaslužno zmagala. V dramatičnih igrah so premagali Peko in IUUV, odločali so milimetri, nekoliko lažje pa Planiko.

Rezultati:

IUUV : Peko	8:13
Alpina : Planika	13: 8
Peko : Planika	13: 4
IUUV : Alpina	11:13
Alpina : Peko	13:12
Planika : IUUV	13: 5

Vrstni red:

1. Alpina	
2. Peko	
3. Planika	
4. IUUV	

Sportniki Alpine so v skupni uvrstitvi zasedli 3. mesto s 16 točkami, za Pekom (23 točk) in Planiko (21 točk) ter pred IUUV (8 točk).

Njihova uvrstitve pa bi bila

Mišo Ceplak

Ob koncu pa moramo poudariti, da srečanje ni povsem izpolnilo namena, zaradi katerega so takšne skupne prireditve organizirane. Prevelik poudarek je dan tekmovalcem, ne pa tudi družabnosti, poglavljanju stikov med predstavniki vseh štirih delovnih organizacij.

Prihodnje leto bo srečanje v Kranju, prav bi bilo, da bi do takrat spoznali, da je važno sodelovati v vseh športnih panogah, sami rezultati niti niso tako pomembni.

Beneška Slovenija

Čez mejni prehod v Gorici smo se vozili po cesti v bližini državne meje ob robu Goriških Brd. Na vzpetinah čez mejo čepijo slovenske vasi. Nekatero od teh na italijanski strani so še povsem slovenske, druge pa so vmes Furlani, ki so se tukaj ustalili za Langobardi.

V Čedadu poiščemo smer in že se vozimo pod obronki Beneške Slovenije, ki se z visokimi in strmimi obronki spaja v Furlansko ravnico. Ta strma pobočja so začeli naseljevati Slovani kmalu po sedmem stoletju in so v ravnini naleteli na močan oboževanec odpor tamkajšnjih prebivalcev Langobardov. Zato so pasli borne črede svojih drobnic po pobočjih planinskih vrhov, ki po vsej dolžini od Čedada pa do Režije in naprej dajejo le skromen in trd kruh.

V vsej svoji zgodovini so bili trd boj za obstanek. Dalj časa so bili pod oblastjo oglejskih patriarhov, nato so bili dolga stoletja pod Beneško republiko in od takrat se to področje

imenuje Beneška Slovenija. Po vojni med Beneško republiko in Avstrijo je bila Beneška Slovenija nekaj časa pod Avstrijo. Toda tudi novi gospodarji Avstrijci so jih pustili v nezavidljivem položaju ali jim omejevali še tiste narodnostne pravice in samostojnost, ki so jo dotlej imeli. Pred več kot stoletdesetimi leti so se s plebiscitom odločili za združeno Italijo, ki jim je ob svojem nacionalnem preporodu obljubljala mnogo pravic in boljši ekonomski položaj, slovenske šole, slovenske cerkvene besede. Toda z obljubami ni bilo skoraj nič. Italijani še do danes niso priznali niti Furlanom, niti Beneškim Slovincem svojih šol. Tržaški in goriški Slovenci so si po dolgotrajnem boju le izbojevali svoje šole in najnujnejše narodnostne manjšinske pravice, medtem ko Beneške Slovence, Režijane in Slovence v Kanalski dolini še čaka težak in neizprosni boj, brez (Nadaljevanje na 16. strani)

Obnovljena vas Brdo v Beneški Sloveniji

Od tu in tam

(Nadaljevanje s 15. strani)

upanja v prihodnost. Njihov jezik je slovensko narečje, ki se mu v stoletjih že pozna vpliv furlanskega in italijanskega jezika. Pred nekaj leti jim je življenjski položaj še poslabšal potres, ki je imel svoje središče le nekaj deset kilometrov v mestu Buje v sosednji Furlaniji in je prizadel predvsem osrčje Beneške Slovenije, segel pa je tudi na našo stran v Posočje. Takrat so se krušile gore in uničeno je bilo skoraj vse, kar je bilo delo človeških rok. Že tako so se prebivalci zaradi težkega ekonomskega položaja dosedaj izseljevali, ta naravna katastrofa pa je migracijo še pospešilo, tako da so v vaseh ostali le starejši in za delo nesposobni prebivalci.

Pot nas je vodila s položnih obronkov furlanske ravnice v ozek prepadni kanjon Terske doline. Z obeh strani so nad nami strme prepadne stene, da je komaj speljana nad strmo strugo reke v skalo vsekana cesta. Toda to cesto so morali

popolnoma obnoviti, saj jo je potres dobesedno zmlél in zasul s skalami. Po desetih kilometrih se dolina razširi in odpre, ter razcepi v manjše stranske doline z manjšimi slovenskimi vasicami Njivica, Tera, Brda in druge. Po položnejšem travnatem pobočju se po asfaltirani cesti z mnogimi serpentinami dvignemo v največjo vas v tej dolini, v Brdo. Seveda so jo Italijani preimenovali po sovje v Lusevero. Vas je nekoliko višje na okroglem prostornem obronku, odkoder je lep razgled po dolini Tera in sosednjih pobočjih in planinskih vrhovih. Ob potresu je bila vas do tal porušena in so od cele vasi ostale le tri poškodovane hiše in cerkveni zvonik, ki je v zgornjem delu tudi rahlo poškodovan, cerkev pod njim pa je bila le kup kamenja in ruševin. Zvonovi so v zvoniku ob potresu sami zvonili in kot so rekli nekateri vraževerci, je prav to rešilo zvonik.

Ivan Reven

Cesta nad Ajdovščino ne bo kmalu prevozna

Spomladi, ko je skopnel zadnji sneg na osojnih pobočjih Angelske gore in Goljakov in so se ledeniki Trnovskih gozdov umaknili v svoje globeli, ie ob vznožju skalnatih sten Angelske gore nad Ajdovščino začela drseti morena, ki se je nabrala že v ledeniški dobi in se krušila s skalnatih sten Klonočišča. Na spodnji slabo prepustni plasti mrtvice in ilovice se je nabirala voda in po njej je začela zgornja morena ali grušč drseti v globel pod cesto. Plaz je v širini kakih osemdeset metrov odnesel s sabo tudi cesto, ki povezuje Ajdovščino z Idrijo in Logatcem in po kateri smo imeli tudi Žirovci preko Zavrata najkrajšo zvezo z Vipavsko dolino in Gorico. Zaradi tega so morali preusmeriti ves promet po slabši in daljši makadamski cesti preko Vipave, oziroma za lažja osebna vozila malo pred Vipavo čez Vrhpolje. Ker tamkajšnjemu cestnemu podjetju zaradi obsežnosti plazu in ker se ta še ni umiril, ni uspelo usposobiti promet na ozkem odseku preko plazu, so morali obvoznico preko Vipave razširiti in asfaltirati, ter ublažiti ostre zavoje in serpentine, da je kos prometni frekvenci in obtežbi ter varnosti prometa.

Globel pod cesto, ki jo je pustil ledenik v davni Würmske poledenitve, ni nu-

dil dovolj opore višje ležečemu ledeniškem nanosu, preko katerega je potekala tudi cesta. Morena je bila le skromno poraščena z rušo in redkimi borovci, in je začela drseti v globel. Od ceste ni ostalo niti sledu.

Več kot petnajst metrov visoki plaz, ki drsi na mokrem skrilju, pa se do danes še ni umiril.

Vsak poseg s težkimi gradbenimi stroji je zaenkrat brez pomena, ker količine drsečega materiala presegajo deset tisoč kubičnih metrov. Ob robu plazu so imeli Ajdovci gramoznico, iz katere so odpeljali na tisoče kubičnih metrov gramozja in naredili veliko zajedo v pobočje. Verjetno je zaradi tega oslabela tudi bočna opora, ter je plaz izgubil zaslombo.

Letos po dolgotrajnem sušnem obdobju, pa so se domačini naveličali neprimerne daljše obvoznice preko Vrhpolja in Vipave, saj za odhod na delo v ajdovska podjetja, izgube precej več časa. Samoiniciativno so se s krampom in lopatami lotili plazu, sem ter tja zabili po nekaj kolov in si priborili prehod za lahka osebna vozila. Cestno podjetje in milica so jih sicer precej časa opozarjali ali celo kaznovali, vendar so morali končno malo zamižati. Vozniki motornih vozil in tudi pešci se spu-

Od tu in tam

ščajo preko plazu na lastno odgovornost. Vendar sedaj v sušnem obdobju ni bilo občutnejših premikov plazu in je bila tudi nevarnost zmanjšana. Ne ve pa se, kako se bo obnašal plaz v deževnem obdobju. Sele ko se bo plaz povsem umiril, se bo videlo,

kakšne ukrepe naj podvzamejo za sanacijo in usposobitev važne in najkrajše povezave med Ajdovščino in Črnim vrhom.

Sele potem se bodo lahko lotili ogromne količine drsečega materiala.

Ivan Reven

Na jugu Istre

Od Banjol do Pule

Vsa južna istrska obala je bogato razčlenjena z majhnimi otočki in številnimi globoko zajedenimi zalivi ali fjordi, kakor jim pravijo Nordijci. Oba zaliva v Banjolah sta zavarovana z majhnimi polotoki in otoki in branita zaliv pred valovi z odprtega morja. Zaliv, kjer se kopamo, je močno zaščiten z otočkom Fraškič. Voda je čista in kar prijetna za kopanje, vendar za kakšno stopinjo bolj mrzla kot v Umagu. Poprečna globina morja kakšnih sto metrov od obale je od 32 do 34 metrov in le redko seže do 40 metrov. Pa tudi dalje od obale morje ne doseže dosti večje globine. Navzgor proti severu in tržaškemu zalivu pa je Jadran razmerna zelo plitek.

Čisto drugače se vidi obala in morje z morja kot pa s kopnega. Zatorej se podamo z motornim čolnom iz Banjolskega zaliva okoli otoka Fraškič in Fraškič, kjer se kopalci, počitniške hiše, domovi in pleteni domovi vidijo čisto drugače. Ob zunanjih strench otočkov pa tudi ob celinski obali vidimo mnoge gole kopalce, ki nam obračajo kot pavijani rdeče zadnjice in jim

domačini tukaj tudi pravijo kar pavijani. Nekateri nagci ženskega in moškega spola, ki se ne sramujejo svoje nagote pred pogledi, so kar prijetni za pogled radovednežev, za starejše debelušne nagce tega seveda ne bi trdil.

Pod skupnim imenom Veruda so trije otočki, na katerih je kar precej šotorov in kopalcev. Za njimi pa je prazen zaliv brez prikolic in zgradb, ki je rezerviran izključno za šport in rekreacijo. Še naprej pa je zaliv in obrežja Verudica, kjer mrgoli počitniških in športnih objektov in še globlje zaliv Vinkular.

Dalje ob obali v smeri plovbe se nam prikaže sodoben hotel Brioni z apartmaji za tuje turiste, seveda tudi naše, če imajo dovolj globok žep. Temnomodrozeleno morje nam kar krepko popluskava ob motorni čoln. Tudi precejšnje bočno pozibavanje, kot bi se hotel čoln prevrniti, budi v nas nekam čudne občutke.

Približujemo se skalnati obali in belim stenam, ki imajo ime Zlate stene, katerih bele stene so se včasih ob rdečkasti zarji zahajajočega sonca svetile kot zlate. Danes so na njihovih skalnatih pobočjih zgrajeni

Na Javorču na Žirovskem vrhu je bilo odkritje spominske plošče kurirske postaje G9. Tole so nekdanji kurirji te postaje.

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

bungalovi z vsemi pripadajočimi objekti in prinašajo »zlate« devize našemu gospodarstvu. Na morju mrgoli jadrnic in jaht raznih barv in zastav, v notranjih vodah pa je precej jadrancev na deski. Spredaj se nam kaže obrežje zaliva Stoja s polotokom Kumpar, ki že ograjuje in varuje zaliv Pule. Zatem pa vidimo nejasne obrise južnega otoka Brioni. Pred zalivom Stoje obrnemo nazaj, ker bi bila plovba v Pulj predolga in zaradi obvezne smeri preveč zakomplicirana za naš kratko odmerjeni čas. V zalivu Stoje stoji veličastni spomenik na kraju, kjer je padel narodni heroj Gortan. Zadaj precej bolj levo in dalje od obale pa je med cipresami staro mornariško pokopališče. Ob zavetni legi rta Kumpare v zalivu Stoje letujejo borci NOV iz mari-borskega področja, ki pa se jim prihodnje leto izteče po-

godba in se bodo menda potem priključili v novozgrajene objekte Doma ZB NOV v Banjolah. Vračamo se nazaj mimo Zlatih sten in hotela Brioni, ter zavijamo znotraj otočkov Veruda in Vinkularski zaliv, kjer se v gostišču Ribarske kolibe odležamo. Na koncu zaliva je že predmestje Pule z nebotičniki, ob zalivu pa športni center za puljske klube. Na obrežju je turistično naselje Verudica s številnimi hoteli, turističnimi in športno-zabavnimi objekti.

Ker je zaliv dolg in z morske strani dobro zaščiten z otoki je v njem privezovališče in zimsko sidrišče in naveza jaht, ki je namenjeno tudi tujim lastnikom.

Ivan REVEN
(se nadaljuje)

Prihodnjič: Od Banjol do Medulina

priređitve pa so prevzele družbenopolitične organizacije krajevne skupnosti Gorenja vas. Največji delež pri izvedbi prireditve je vsekakor prispevala gorenjevaška mladina, ki je spominsko ploščo tudi prevzela v oskrbo. Njena naloga pa bo seveda tudi negovati in obujati tradicije NOB na tem področju.

Slavnostni govornik Franc Fojkar — preživeli ustanovitelj in prvi komandir te postaje ter predsednik pododpora partizanskih kurirjev Gorenjske — je v slavnostnem

govoru orisal nastanek in delovanje relejne kurirske postaje G 9.

Po odkritju spominske plošče je osnovna organizacija ZSMS Gorenja vas skupaj z Gorenjevaškim oktetom pripravila krajši kulturni program.

Obiskovalci slavnostne prireditve so se nazadnje lahko tudi malo okrepčali in pozabavali, za kar so prav tako poskrbeli mladi iz Gorenje vasi.

Mišo Čeplak

Alojz Firšt ujel največjo potočno postrv v Poljanski Sori

Bilo je 7. septembra 1981 ob 7.05, ko je 80 centimetrov dolga potočna postrv zgrabila za povsem oblačno vabo na trnku Alojza Firšta, zagrizenega ribiča, sicer šoferja avtobusa pri Alpetouru v Škofji Loki.

O tem zanimivem dogodku je pripovedoval takole:

»Za to ribo smo vedeli nekateri ribiči že nekaj časa. O njej sem pripovedoval tudi svojemu sorodniku Pavletu Zupančiču, ki pa mi seveda ni verjel, saj me je odpravil: 'Do sedaj sem mislil, da lažejo le

lovci, zdaj pa vidim, da tudi ribiči'...

Zrtvoval sem kar devet ulovov in ugotovil, da se riba hrani od pol sedmih do sedmih zjutraj. Od 7. septembra dalje sem vzel teden dni dopusta in se trdno namenil, da bo riba moja.

Ta dan čakam ribo na fužinskem jezu. Trnek vržem dvakrat in že vidim, kako se riba približuje. Srce mi razbija in čutim, kako se mi tresejo hlače. Riba takoj prime.

(Nadaljevanje na 18. strani)

Odkritje spominske plošče na Javorču

V nedeljo, 6. septembra je Javorč ponovno oživel. Pri kmetiji na Javorču so namreč odkrili spominsko obeležje relejni kurirski postaji G 9 Žirovski vrh.

V hladnem vremenu se je zbralo precej obiskovalcev, med njimi največ borcev in mladine

Kljub vetrovnemu vremenu se je na mestu prireditve zbralo dosti ljudi, med njimi tudi vseh 5 preživelih kurirjev te relejne kurirske postaje, ki je uspešno vzdrževala zvezo s Primorsko, Notranjsko in Gorenjsko, glavno zvezo pa so

imeli na Cerkljansko in Ljubljanski vrh.

Pobudo za postavitev spominske plošče je dal pododbor partizanskih kurirjev za Gorenjsko IV. brigade Vojske državne varnosti, organizacijo

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

(Nadaljevanje s 17. strani)

Začutim močan sunek, saj je postrv skočila čez jez, jaz pa za njo več metrov visoko v do vratu globoko vodo. Pritegnem trnek, zapletem ribo še v ribiško mrežo, zgrabim in hajd z njo na obalo.«

In kakšni so sedaj vaši občutki?

»Občutek je čudovit; ne znam opisati, kaj sem čutil, ko sem po značilnem razporedu rdečih pik spoznal da gre za potočno postrv. Pravim le-to: vseh 57 ribičev je imelo možnost ujeti jo, meni se je posrečilo, vendar tudi zato, ker sem žrtvoval več in poznal navade te ribe.«

Zares, Lojze je bil srečen. In upravičeno.

Sicer pa res ni kar tako ujeti takšno potočno postrv. Do

sedaj je največjo potočno postrv v Poljanski Sori ujel Feliks Tavčar leta 1934, profesor Ivan Reven pa celo trdi, da potočna postrv lahko le v najbolj idealnih razmerah doseže 50 cm (Jezerska all ameriška postrv sicer lahko doseže več), Firštova pa je dolga kar 79 cm in 6 kilogramov teža. Cenijo, da je stara od 15 do 20 let.

Kaj ste napravili z ribo?

»Se živo sem pripeljal v ribogojnico, da ne bi izgubila barve. Podaril sem jo seveda ribiški družini in to bo lepa trofeja...«

Tudi mi smo veseli, da se je to posrečilo prav Lojzetu. Upam, da bomo postrv kmalu videli preparirano na kakšni ribiški razstavi.

Nejko Podobnik

Avseniki v Žireh

Avseniki so spet navdušili. Upravičeno lahko trdimo to, saj je nabito polna dvorana odmevala od navdušenega aplavza. Rutinirani godbeniki so res pokazali profesionalen nastop od natančnega začetka, dovršeno izvedenimi skladbami in posrečenimi nastopi znanih humoristov. Prireditev je bila sicer namenjena mladini iz Žirovskega vrha, ki gradi dom Prešernove brigade. Prav gotovo jim bo izkupiček dobrodošel.

Revija plesnih orkestrrov

V nedeljo, 20. septembra, je bila v Žireh prva revija amaterskih plesnih orkestrrov Slovenije. Na prireditvi, ki jo je organiziral Radio Žiri, so nastopili plesni orkestri iz Idrije, Murske Sobote in Celja.

Priča smo bili kvalitetni glasbeni prireditvi, tako da je prav

Prireditev sta povezovala napovedovalca Radia Žiri Martina Mlakar in Vladimir Novak.

Za nastop so posamezni orkestri prejeli pismena priznanja.

škoda, da ni bilo poslušalcev več. Očitno je, da ta vrsta v Žireh še ni prodrla, kar je pravzaprav razumljivo, saj dejavnost ni razvita, prav gotovo pa so se ob poslušanju skladb že dokaj uveljavljenih orkestrrov marsikomu porodile misli, da bi tudi v Žireh ustanovili podoben glasbeni ansambel.

Najbolj je navdušil amaterski plesni orkester iz Celja

Z izborom skladb so posebno izstopali godbeniki iz Idrije.

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovni skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Ra-

do Kavčič, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Ivan Reven, Mišo Čepiak, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj

Za mrliško vežico so darovali

— Sosedje Toneta Oblaka — 500 din ob smrti Lislčnikove mame;
— Sosedje Antona Jobsta — 2050 din namesto venca;
— Sodelavke Zdenke Kolenc iz prešivalnice — 1350 din ob smrti mame Albine;

— Tone Oblak, svojci in prijatelji — 3000.— din ob smrti Lislčnikove mame;
— Sodelavci Milene Bogataj — 1400 din ob smrti mame;
— Habjanovi in Vida Zajc — 800 din ob smrti Albine Oblak.